

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра аудиту

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «ОБЛІК І АУДИТ»

галузь знань 07 Управління та адміністрування
спеціальність 071 Облік і оподаткування

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему:

**«Облікове забезпечення управління грошовими потоками
підприємства та їх оптимізація»**

Здобувача Бондаренка Максима Віталійовича _____

Науковий керівник: к.е.н., професор Кошець Оксана Василівна

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною
комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: д.е.н., професор
Петрик Олена Анатоліївна

Київ-2024

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 89 сторінок, основний текст кваліфікаційної роботи викладено на 76 сторінках друкованого тексту. Робота містить 17 таблиць, 12 рисунків, список використаних джерел з 67 найменувань, додатки.

“ Облікове забезпечення управління грошовими потоками підприємства та їх оптимізація ”

Об’єктом дослідження є фінансово-господарська діяльність підприємства в частині грошових потоків підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та організаційні засади облікового забезпечення управління грошовими потоками підприємства.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних, методичних та організаційних положень управління грошовими потоками та їх оптимізації для ТОВ «Південенергомонтаж».

У відповідності до мети визначені наступні *завдання* дослідження:

- розкрити економічну сутність грошових потоків підприємства;
- висвітлити класифікацію грошових потоків;
- опрацювати нормативно-правове регулювання обліку та інформаційне забезпечення управління грошовими потоками;
- дослідити засади організації і методичні підходи обліку грошових потоків підприємства та їх удосконалення;
- висвітлити документальне оформлення операцій з грошовими потоками підприємства;
- розглянути облік грошових потоків в системі аналітичних та синтетичних рахунків підприємства та надати рекомендації з його удосконалення;
- розкрити інформацію про грошові потоки ТОВ «Південенергомонтаж» у фінансовій звітності та визначити напрями її удосконалення з метою використання у процесі управління;
- розкрити методику аналізу грошових потоків;
- провести аналіз ефективності процесу управління грошовими потоками досліджуваного підприємства;
- надати пропозиції шляхів оптимізації управління грошовими потоками ТОВ «Південенергомонтаж».

Теоретична, методична та практична значущість отримання результатів.

Під час дослідження систематизовано вітчизняні та міжнародні підходи щодо облікового забезпечення управління грошовими потоками підприємства та їх

оптимізації.

Практичне значення одержаних результатів ґрунтується на обґрунтуванні методичних засад та практичних впроваджень щодо ефективного управління грошовими потоками як чинника удосконалення економічної безпеки підприємства.

Рік виконання кваліфікаційної роботи – 2024.

Рік захисту роботи – 2024.

Ключові слова: грошові кошти, грошові потоки, облік, управління грошовими потоками, планування грошових потоків, фінансова звітність, звіт про рух грошових коштів, аналіз грошових потоків, оцінка ефективності управління грошовими потоками.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1.Економічна сутність грошових потоків підприємства.....	6
1.2.Класифікація грошових потоків	15
1.3. Нормативно-правове регулювання обліку та інформаційне забезпечення управління грошовими потоками	21
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА	29
2.1. Організаційні і методичні підходи обліку грошових потоків підприємства та їх удосконалення	29
2.2. Документальне оформлення операцій з грошовими потоками підприємства.....	34
2.3. Облік грошових потоків в системі аналітичних та синтетичних рахунків підприємства та рекомендації з його удосконалення.....	40
2.4. Розкриття інформації про грошові потоки ТОВ «ПІВДЕНЕНЕРГОМОНТАЖ» у фінансовій звітності та напрями її удосконалення з метою використання у процесі управління.....	48
РОЗДІЛ 3.ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ТОВ "ПІВДЕНЕНЕРГОМОНТАЖ" ТА ШЛЯХИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ	55
3.1. Методика аналізу грошових потоків.....	55
3.2. Аналіз ефективності процесу управління грошовими потоками досліджуваного підприємства.....	60
3.3. Шляхи оптимізації управління грошовими потоками ТОВ «ПІВДЕНЕНЕРГОМОНТАЖ»	68
ВИСНОВКИ	74
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	78
ДОДАТКИ.....	78

ВСТУП

Актуальність дослідження. У сучасній економіці підприємства стикаються з високим рівнем невизначеності, що вимагає не тільки контролю та аналізу грошових потоків, але й оптимізації їх руху для підвищення ліквідності та стійкості. Оптимізація грошових потоків дозволяє забезпечити своєчасне виконання фінансових зобов'язань, що є критично важливим для збереження платоспроможності та підтримки довіри інвесторів і партнерів.

Облікове забезпечення відіграє ключову роль у створенні інформаційної бази для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, оскільки забезпечує доступ до своєчасної та точної інформації про фінансові надходження та витрати підприємства. Ефективне управління грошовими потоками з використанням сучасних облікових методів дозволяє визначати проблемні аспекти в розподілі ресурсів, прогнозувати потенційні фінансові ризики та здійснювати планування, яке відповідає поточним економічним умовам. Крім того, впровадження технологій автоматизації та аналітики даних у процес обліку грошових потоків дозволяє підвищити якість фінансових прогнозів, зменшити вплив людського фактору та оптимізувати операційні процеси, що сприяє ефективнішому управлінню підприємством загалом.

Отже, облікове забезпечення управління грошовими потоками є важливим напрямом для дослідження, оскільки від його ефективності залежить здатність підприємства забезпечувати фінансову гнучкість, знижувати ризики та підвищувати прибутковість, що має вирішальне значення в умовах сучасного бізнес-середовища.

Аналіз грошових потоків підприємства, їх оптимізація досліджувалися в працях таких науковців як: Бланк І.А. [20], Дудурич М.С. [35], Заремба Є.М. [39], Колісник О.П. [42], Пелехатий А.О. [54], Портна І.С. [58], Поддєрьогін А.М. [56], Перловська Н.В. [55], Притика К.П. [59], Талди Р.Б. [61], Тешева Л.В. [62], Чік М.Ю. [65], Юдіна С.В. [67] та інші.

Об'єктом дослідження є фінансово-господарська діяльність

підприємства в частині грошових потоків підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та організаційні засади облікового забезпечення управління грошовими потоками підприємства.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних, методичних та організаційних положень управління грошовими потоками та їх оптимізації для ТОВ «Південенергомонтаж».

У відповідності до мети визначені наступні **завдання** дослідження:

- розкрити економічну сутність грошових потоків підприємства;
- висвітлити класифікацію грошових потоків;
- опрацювати нормативно-правове регулювання обліку та інформаційне забезпечення управління грошовими потоками;
- дослідити засади організації і методичні підходи обліку грошових потоків підприємства та їх удосконалення;
- висвітлити документальне оформлення операцій з грошовими потоками підприємства;
- розглянути облік грошових потоків в системі аналітичних та синтетичних рахунків підприємства та надати рекомендації з його удосконалення;
- розкрити інформацію про грошові потоки ТОВ «Південенергомонтаж» у фінансовій звітності та визначити напрями її удосконалення з метою використання у процесі управління;
- розкрити методику аналізу грошових потоків;
- провести аналіз ефективності процесу управління грошовими потоками досліджуваного підприємства;
- надати пропозиції шляхів оптимізації управління грошовими потоками ТОВ «Південенергомонтаж».

У ході написання магістерської роботи було використано такі **методи дослідження**, як теоретичний, який було використано для узагальнення

науково-практичної літератури щодо визначення основних теоретико-методичних аспектів управління грошовими потоками підприємства з метою їх обліку; класифікація під час класифікації грошових потоків, аналітичний, який було використано у процесі дослідження діяльності підприємства, оцінки фінансової звітності підприємства в системі управління грошовими потоками; порівняльний, використовувався для вибору оптимальної стратегії ефективного управління грошовими потоками на досліджуваному підприємстві, арифметичний та статистичний на основі даних ТОВ «Південенергомонтаж».

Практичне значення одержаних результатів ґрунтується на обґрунтуванні методичних засад та практичних впроваджень щодо ефективного управління грошовими потоками як чинника удосконалення економічної безпеки підприємства.

Інформаційну базу дослідження складають роботи українських та зарубіжних дослідників, періодичні видання, законодавчі та інструктивні документи, ресурси мережі Інтернет питань економічної сутності та формування грошових потоків підприємства, їх управління, дані аналітичного та синтетичного обліку, фінансова звітність ТОВ «Південенергомонтаж».

Структура кваліфікаційної роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність грошових потоків підприємства

Економічна сутність грошових потоків підприємства є важливим аспектом для розуміння фінансової діяльності та ефективності управлінських рішень у рамках господарської діяльності.

Грошові потоки підприємства відображають рух грошових коштів, які надходять або витрачаються в процесі здійснення виробничої та фінансової діяльності. Вони виступають основним інструментом оцінки ліквідності підприємства, тобто здатності своєчасно виконувати зобов'язання, а також є ключовим елементом для забезпечення його фінансової стабільності та розвитку. Розглянемо в табл.1.1 підходи до визначення поняття «грошові потоки».

Таблиця 1.1 – Підходи до визначення поняття «грошові потоки»

№	Автор	Сутність грошових потоків
1.	Тешева Л.В. [62, С.670]	Грошовий потік підприємства є сукупністю розподілених в часі надходжень і виплат грошових коштів, які створюються його господарською діяльністю.
2.	Юдіна С.В. [67, С.258]	Грошовий потік – це розподілений у часі притік і відтік коштів на підприємстві.
3.	Колісник О.П. [42, С.60]	Грошові потоки – це рух коштів, що відбувається на підприємстві внаслідок його діяльності.
4.	Заремба Є.М. [39, С.88]	Грошовий потік — це залишок грошових ресурсів на конкретний момент часу, який не може ототожнюватися з потоком (обігом, рухом), оскільки потік означає рух.
5.	Пелехатий А.О. [54, С.149]	Грошові потоки – це надходження та витрачання фінансових ресурсів та їх еквівалентів, які утворюються в процесі господарської діяльності протягом усього циклу виготовлення продукції і мають вплив на забезпечення його платоспроможності.

Джерело: згруповано за інформацією [62,67, 42, 39, 54]

Стащук О.В. схиляється до думки, що «для підприємств, які працюють

у кризовому середовищі, головним є безперервний рух грошових коштів, який може забезпечити функціонування основної діяльності, оплату зобов'язань та здійснення соціального захисту працівників» [58].

МСБО № 7 «Звіт про рух грошових коштів» трактує поняття «грошовий потік як надходження і вибуття грошових коштів та їхніх еквівалентів. Грошові кошти складаються з готівки в касі і депозитів» [13].

Поддєрьогін А.М. визначає грошовий потік як «базове джерело для погашення позик та спосіб оцінки кредитоспроможності підприємства. Вчений вважає, що для розрахунку грошового потоку підприємства слід використовувати такі фінансові показники, як:

- 1) виручка від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- 2) кредиторська заборгованість;
- 3) інші поточні зобов'язання» [56].

Вівчар О.І. наголошує на тому, що «метою ефективного управління грошовими потоками будь-якого підприємства є гарантування фінансової та економічної рівноваги шляхом коригування та збалансування обсягів надходжень та витрат грошових коштів господарюючого суб'єкта. В умовах кризи для отримання бажаного економічного результату діяльності важливе місце посідають своєчасний моніторинг фінансового стану підприємства та оперативне реагування на виявлені негативні показники, саме тому одним із важливих елементів управління грошовими потоками підприємства повинна бути внутрішньогосподарська інформація про фінансовий стан. Процес управління грошовими потоками підприємства повинен здійснюватися в рамках економічної політики підприємства та бути одним із важливих інструментів досягнення основної мети підприємницької діяльності — підвищення добробуту власників капіталу за рахунок збільшення щорічного прибутку та росту ринкової вартості підприємства» [35].

Грошові потоки формуються в результаті взаємодії підприємства з різними економічними суб'єктами — постачальниками, споживачами,

державними органами, фінансовими установами тощо. Вони виникають на кожному етапі бізнес-процесів: від закупівлі сировини та матеріалів до реалізації готової продукції та отримання доходів.

Схема грошових потоків підприємства зображено на рис.1.1.

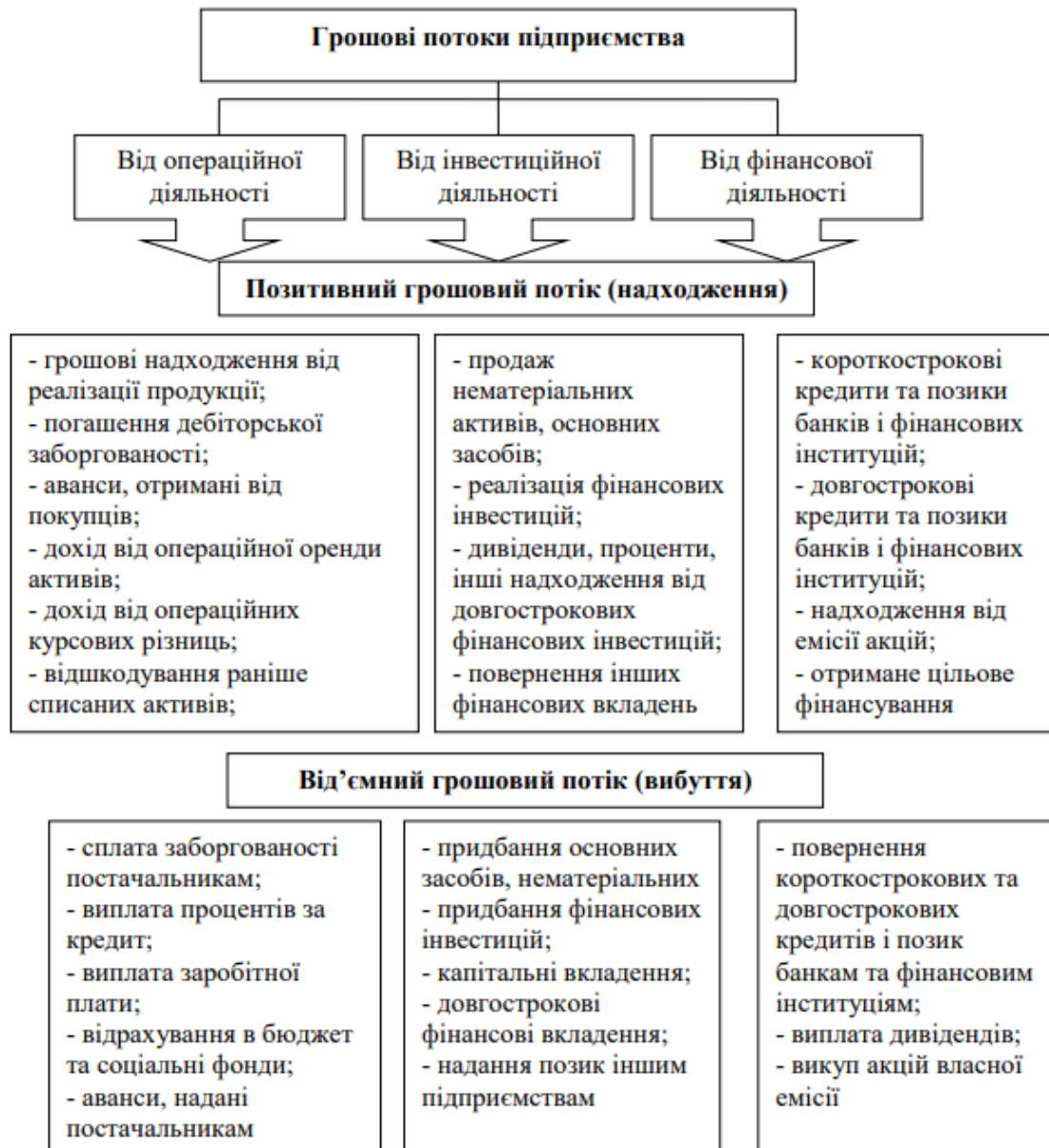

Рисунок 1.1 – Схема грошових потоків господарства [61, С.13]

Основними об'єктами управління грошовими потоками є:

- позитивний грошовий потік (приплив грошових коштів);
- негативний грошовий потік (витрати грошового потоку);
- чистий грошовий потік;

– залишок готівки.

Суб'єктами управління грошовими потоками є фінансові служби підприємства, які залежать від складу та кількості працівників, залежать від розміру, структури, видів діяльності та інших факторів діяльності підприємства.

Грошові потоки можна поділити на три основні види: операційні, інвестиційні та фінансові. Операційні грошові потоки виникають у процесі основної діяльності підприємства, включаючи надходження від продажу товарів або послуг і витрати на виробництво та інші операційні потреби. Інвестиційні грошові потоки стосуються руху коштів, пов'язаних з покупкою чи продажем активів, таких як основні засоби, нематеріальні активи або фінансові інвестиції. Фінансові грошові потоки пов'язані з фінансуванням підприємства, включаючи залучення або виплату позик, виплату дивідендів, випуск акцій або інші зміни в структурі капіталу. Операційні потоки формуються від основної діяльності підприємства, такої як продаж товарів або послуг, а також витрати на виробничі потреби. Інвестиційні потоки виникають при покупці або продажу основних засобів, нематеріальних активів або фінансових інвестицій. Фінансові потоки зумовлені залученням капіталу, виплатами дивідендів або розрахунками по позиках. Узагальненим результатом руху коштів на підприємстві є чистий грошовий потік, що характеризує різницю між позитивними та від'ємними грошовими потоками [18].

Роль та значення грошових потоків у діяльності підприємства важко переоцінити, оскільки вони безпосередньо впливають на фінансову стабільність, ліквідність та здатність підприємства до розвитку.

Елементи формування вхідного грошового потоку на підприємстві розглянуто на рисунку 1.2.

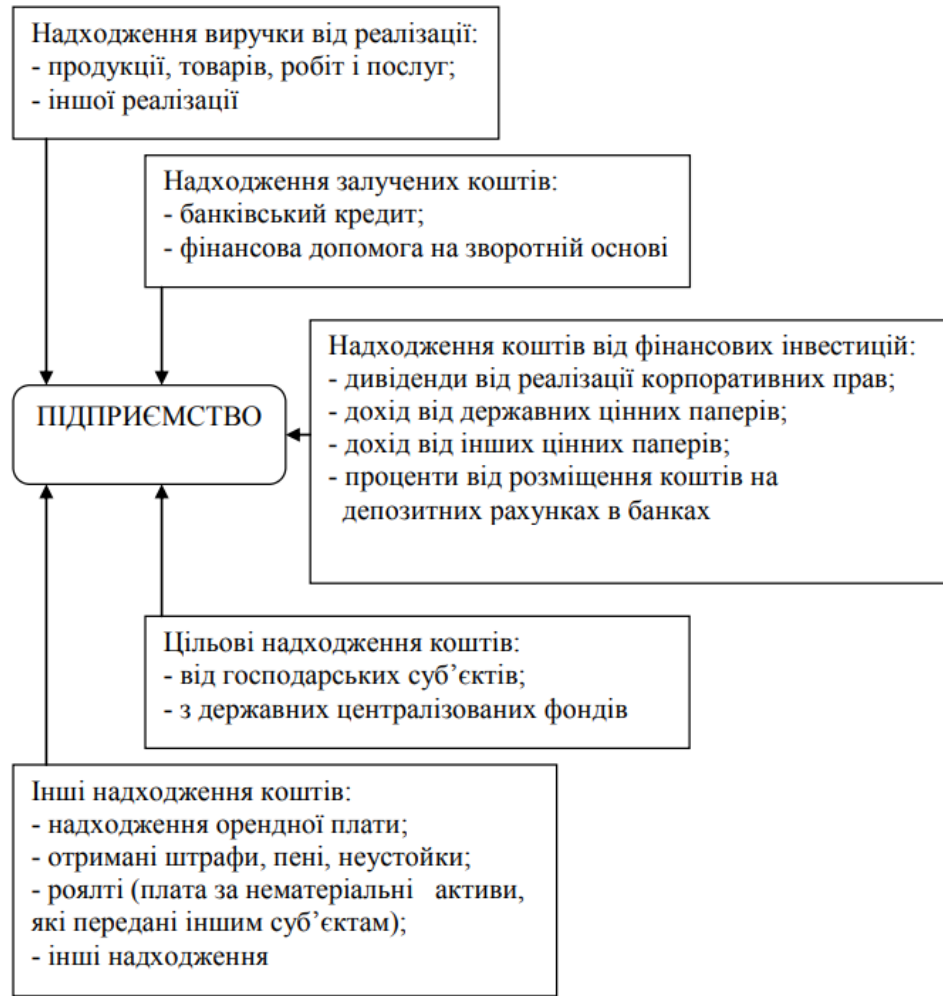

Рисунок 1.2 – Формування вхідного грошового потоку [23, с.126]

Структура формування вихідного грошового потоку на показана на рисунку 1.3.

Рисунок 1.3 – Формування вихідного грошового потоку [23, с.130]

Грошові потоки виконують низку функцій, які є критичними для забезпечення безперервної та ефективної роботи організації.

По-перше, грошові потоки є основою для забезпечення ліквідності підприємства. Ліквідність визначає здатність підприємства виконувати свої короткострокові зобов'язання, такі як оплата постачальникам, зарплати працівникам, податки та інші поточні витрати. Без належного обсягу грошових коштів підприємство може опинитися в ситуації неплатоспроможності, що загрожує його стабільності. Тому моніторинг і планування грошових потоків є важливими для уникнення фінансових труднощів.

По-друге, грошові потоки відображають ефективність операційної діяльності підприємства. Підприємства, що мають стабільні та регулярні грошові надходження, здатні фінансувати свою основну діяльність без необхідності залучення зовнішніх джерел фінансування. Це дозволяє знижувати витрати на обслуговування боргу та підтримувати незалежність від кредиторів. Стабільність грошових потоків також дозволяє підприємствам ефективніше планувати виробництво, забезпечувати своєчасне виконання замовлень і зменшувати ризики невиконання фінансових зобов'язань [26].

Окрім того, грошові потоки грають важливу роль у інвестиційній діяльності підприємства. Вони дають змогу фінансувати придбання основних засобів, розвиток нових проектів, інвестиції в дослідження та розробки, що, в свою чергу, забезпечує майбутнє зростання підприємства. Відсутність достатнього обсягу інвестиційних грошових потоків може призвести до стагнації та зниження конкурентоспроможності організації.

Грошові потоки також мають важливе значення для фінансування діяльності підприємства через зовнішні джерела, такі як кредити чи випуск акцій. Здатність підприємства генерувати стабільні грошові потоки позитивно впливає на його кредитний рейтинг і привабливість для інвесторів. Більш того, регулярні та прогнозовані грошові потоки дозволяють підприємству

знижувати витрати на позикові кошти, оскільки воно має можливість виконувати свої зобов'язання без затримок.

І.О. Бланк стверджує, що «процес управління грошовими потоками підприємства охоплює такі етапи:

- забезпечення повного і достовірного обліку грошових потоків підприємства і формування необхідної звітності;
- аналіз грошових потоків підприємства в попередньому періоді;
- оптимізація грошових потоків підприємства;
- планування грошових потоків підприємства в розрізі окремих їх видів» [20].

Правильне управління грошовими потоками установи є основним елементом процесу підвищення обігу його капіталу.

Розглянемо систему управління грошовими потоками підприємства за Чік М.Ю. М.С. на рисунку 1.4.

Рисунок 1.4 – Система управління грошовими потоками підприємства за Чік М.Ю. [65, С.135]

Етапи управління грошовими потоками підприємства за Дудурич М.С. на рисунку 1.5.

Рисунок 1.5 – Система управління грошовими потоками підприємства
за Дудурич М.С. [35, С.7]

Формування грошових потоків підприємства залежить від численних факторів, які можуть бути як внутрішніми, так і зовнішніми. Вони безпосередньо визначають ефективність управління фінансовими ресурсами, здатність підприємства виконувати свої зобов'язання, а також забезпечують основу для подальшого розвитку та стабільності. Розглянемо в табл.1.2 фактори, що впливають на формування грошових потоків підприємства.

Таблиця 1.2 – Фактори, що впливають на формування грошових потоків підприємства

Тип факторів	Фактори	Вплив на грошові потоки
1	2	3
Внутрішні фактори	1. Стратегія підприємства	Визначає пріоритети інвестицій, фінансування та операційні витрати.
	2. Управлінська ефективність	Впливає на оптимізацію витрат і використання ресурсів.
	3. Організаційна структура та процеси управління	Забезпечує ефективне використання фінансових ресурсів, планування та контроль за грошовими потоками.
	4. Інвестиційна діяльність	Створює додаткові надходження або витрати, що впливають на грошові потоки.
	5. Виробничі потужності та технічний стан	Впливає на витрати та дохід від основної діяльності, що безпосередньо відображається в грошових потоках.

Продовження таблиці 1.2

1	2	3
Зовнішні фактори	1. Економічна ситуація в країні	Макроекономічні показники (інфляція, валютний курс) впливають на доходи та витрати підприємства.
	2. Податкове законодавство та регулювання	Зміни в податковій політиці можуть змінювати зобов'язання та податкові витрати, що позначаються на грошових потоках.
	3. Конкурентне середовище	Ступінь конкуренції визначає ціни, попит і, відповідно, грошові потоки підприємства.
	4. Відносини з постачальниками і замовниками	Умови поставок та оплати впливають на швидкість надходження або витрат грошових коштів.
	5. Політична ситуація та правова стабільність	Впливає на здатність підприємства залучати фінансування та виконувати фінансові зобов'язання.

Джерело: розроблено автором на основі [25, 32]

Таким чином, грошові потоки підприємства є результатом взаємодії низки факторів, що визначають як внутрішні процеси (управлінські рішення, організація виробництва, цінова політика), так і зовнішнє середовище (економічна ситуація, податкові зміни, ринкові коливання). Тому для ефективного управління грошовими потоками необхідно ретельно аналізувати і враховувати ці фактори на всіх етапах планування та операційної діяльності підприємства.

Можна зробити висновки, що грошові потоки є невід'ємною частиною господарської діяльності підприємства, адже вони відображають реальний рух грошових коштів, що надходять та витрачаються в процесі виробництва та реалізації товарів чи послуг. Вони служать важливим індикатором фінансової стійкості, ліквідності та здатності підприємства виконувати свої зобов'язання. Процес формування грошових потоків підприємства є складним і багатограним, оскільки він залежить як від внутрішніх, так і від зовнішніх факторів. Внутрішні фактори, такі як організаційно-економічна структура підприємства, ефективність управлінських рішень, цінова політика та

організація виробництва, прямо впливають на обсяги та стабільність грошових надходжень. Зовнішні фактори, зокрема економічна ситуація, ринкові умови, зміни в законодавстві та податковій політиці, також значною мірою визначають характер і напрямок руху грошових потоків. Оскільки грошові потоки є важливим елементом, який дозволяє підприємствам забезпечувати свою фінансову стабільність, оптимізацію ресурсів та інвестиційну діяльність, їхнє правильне облікове забезпечення є необхідною умовою для ефективного управління фінансами. Тому розуміння економічної сутності грошових потоків та факторів, що на них впливають, є основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на підтримку ліквідності, зниження фінансових ризиків та забезпечення стабільного розвитку підприємства.

1.2. Класифікація грошових потоків

Вивчення класифікації грошових потоків є важливим етапом для розуміння того, як рух грошових коштів підприємства взаємопов'язаний з його фінансовою та виробничою діяльністю. Грошові потоки відображають реальний рух коштів, що надходять і витрачаються в процесі господарської діяльності, і мають різні джерела та напрямки залежно від специфіки діяльності підприємства.

Основною метою класифікації є поділ грошових потоків на групи, які відображають різні аспекти фінансової діяльності підприємства. Кожен тип грошових потоків має свої джерела і призначення, що дозволяє підприємству краще організувати облік, планування і контроль за рухом грошових коштів. Завдяки такій класифікації можна оцінити як поточну фінансову стійкість, так і можливості для розвитку підприємства через інвестиційні та фінансові потоки [28].

Розглянемо класифікацію грошових потоків підприємства за

Тешевою Л.В. наведена на рисунку 1.6.

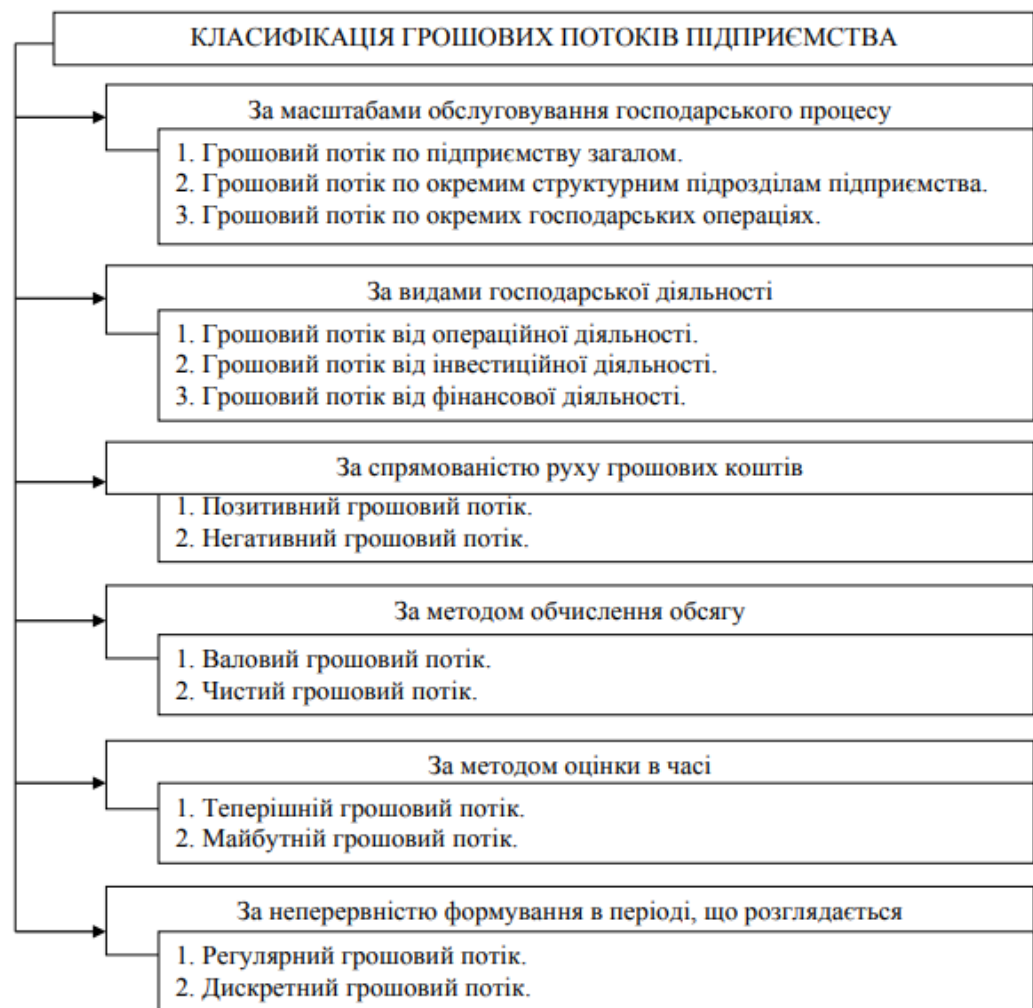

Рисунок 1.6 – Класифікація грошових потоків за Тешевою Л.В. [62, С.673]

Юдіна С.В. класифікує грошові потоки підприємства за видами господарської діяльності, за напрямками руху, за обсягом обслуговуваних операцій та за економічним змістом і призначенням. Така класифікація наведена на рисунку 1.7.

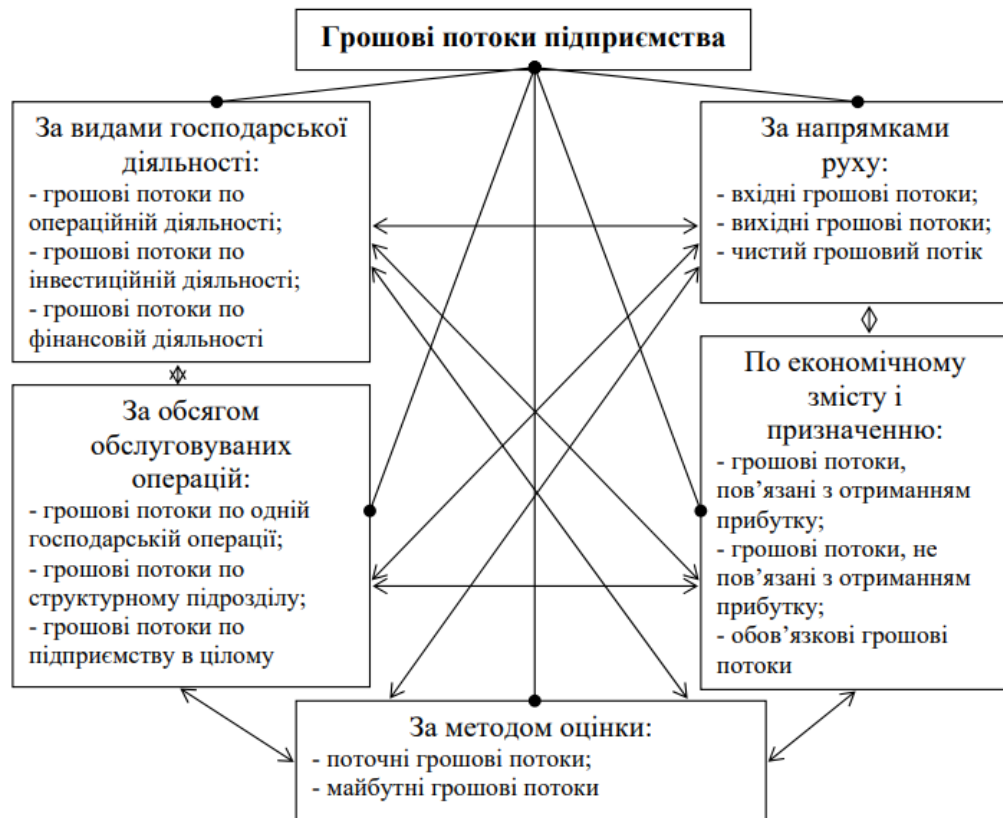

Рисунок 1.7 – Класифікація грошових потоків за Юдіною С.В. [67, С.259]

Класифікація грошових потоків, що включає операційні, інвестиційні та фінансові потоки, є основою для аналізу ефективності діяльності підприємства в умовах змінного ринкового середовища. Розуміння цього розподілу дозволяє приймати зважені рішення щодо управління грошовими потоками, сприяючи досягненню фінансової стабільності та підвищенню ефективності підприємства.

Також, грошові потоки класифікують за наступними ознаками, які наведені у табл. 1.3.

Таблиця 1.3 – Класифікація грошових потоків

Критерій класифікації	Типи грошових потоків
1	2
За джерелами виникнення	1. Вхідні грошові потоки (погашення дебіторської заборгованості, надходження від продажу товарів і послуг, інвестиції). 2. Вихідні грошові потоки (оплата постачальникам, заробітна

	плата, податки).
Продовження таблиці 1.3.	
1	2
За видами діяльності	1. Операційні грошові потоки (пов'язані з основною діяльністю підприємства: продаж товарів/послуг, витрати на виробництво). 2. Інвестиційні грошові потоки (надходження/витрати від інвестицій). 3. Фінансові грошові потоки (операції з капіталом: випуск акцій, кредити).
За часовими інтервалами	1. Короткострокові грошові потоки (в межах одного фінансового року). 2. Довгострокові грошові потоки (протягом кількох років, зокрема для інвестиційних проектів).
За стабільністю руху	1. Регулярні грошові потоки (постійні надходження/витрати, наприклад, від реалізації продукції або виплати заробітної плати). 2. Нерегулярні грошові потоки (одноразові або сезонні надходження/витрати).
За наявністю контролю	1. Контрольовані грошові потоки (підприємство може передбачити і впливати на їх величину). 2. Неконтрольовані грошові потоки (наприклад, змінювані в залежності від ринкових умов чи зовнішніх факторів).

Джерело: складено автором на основі [38]

Вхідні грошові потоки включають всі надходження коштів на підприємство, що виникають внаслідок здійснення різних операцій. Вихідні грошові потоки, в свою чергу, представляють собою витрати підприємства, які пов'язані з виконанням фінансових зобов'язань. Вони виникають у результаті здійснення платежів, необхідних для підтримки операційної діяльності підприємства. Основними напрямками витрат є оплата постачальникам за сировину, матеріали та послуги, виплата заробітної плати працівникам, а також сплата податків та зборів, які підприємство зобов'язане вносити відповідно до законодавства. Також до вихідних потоків належать витрати на обслуговування кредитів та погашення заборгованості перед фінансовими установами [49].

Операційні грошові потоки пов'язані з основною діяльністю підприємства, тобто з виробництвом і продажем товарів чи послуг. До операційних потоків належать надходження від реалізації продукції, а також витрати на сировину, матеріали, оплату праці та інші поточні витрати.

Інвестиційні грошові потоки виникають у процесі здійснення інвестиційної діяльності. Це можуть бути як надходження від продажу основних засобів або інвестиційних активів, так і витрати на придбання нових активів або інвестування в інші підприємства. Фінансові грошові потоки включають операції, що пов'язані із залученням і обслуговуванням фінансування підприємства. Це можуть бути надходження коштів від випуску акцій або облігацій, отримання кредитів чи позик, а також витрати на погашення заборгованості або виплату дивідендів акціонерам [44].

Короткострокові грошові потоки, як правило, мають на увазі операції, що відбуваються в межах одного фінансового року. Довгострокові грошові потоки, у свою чергу, характеризуються тим, що вони виникають внаслідок довгострокових фінансових зобов'язань або інвестиційних рішень. Це можуть бути потоки, що відносяться до інвестиційних проектів або кредитів, погашення яких передбачається через кілька років.

Регулярні грошові потоки є стабільними і передбачуваними. Вони виникають в результаті звичних операцій підприємства і включають постійні надходження від продажу продукції, послуг, а також регулярні витрати на оплату праці, комунальні послуги, податки тощо. Нерегулярні грошові потоки, на відміну від регулярних, виникають випадково або в результаті разових операцій. Це можуть бути одноразові платежі, такі як отримання грантів або субсидій, надходження від продажу великих активів, або витрати на великі інвестиційні проекти.

Контрольовані грошові потоки — це ті, які підприємство може планувати та коригувати за допомогою ефективного управління фінансами. Неконтрольовані грошові потоки виникають через зовнішні фактори, на які підприємство не має прямого впливу [48].

Таким чином, кожен з критеріїв класифікації допомагає не лише розділяти грошові потоки за різними ознаками, а й дає змогу здійснювати глибший аналіз та планування фінансових операцій підприємства.

Видатний науковець України в області бухгалтерського обліку В.В. Сопко виділяє дві ознаки класифікації грошових коштів: «за призначенням: кошти для обороту (оборотні) та для спеціального призначення (необоротні); за місцем зберігання: грошові кошти в банку, касі підприємства, у підзвітних осіб, у контрагентів (видані аванси), вкладені у еквіваленти, цінні папери тощо. В подальшому ця класифікація була розширена і доповнена ще двома ознаками: за видами валют: національна та іноземна валюти; за джерелами надходження: власні, запозичені та залучені» [58].

Перловська Н.В. на основі дослідження системи моніторингу грошових потоків «вносить пропозиції удосконалення їх класифікації шляхом групування за такими ознаками: достатність, збалансованість, зворотність, забезпеченість, відтворення, відповідність, ефективність» [55].

Циган Р.М. пропонує покращувати класифікацію потоків грошових шляхом «виділення за ознакою організаційно-правової форми господарювання поряд з традиційним консолідованого та внутрішнього (трансферного) грошового потоку, посиляючись на актуальність процесів глобалізації та необхідність складання консолідованої звітності, що в цілому має практичну цінність, особливо для корпоративного управління і потребує подальших досліджень» [58].

Височан О.С. пропонує «доповнити існуючі класифікації грошових коштів шляхом виділення таких ознак: обмеженість у напрямках використання (грошові кошти без обмежень у напрямках використання, грошові кошти з обмеженнями у напрямках використання); місце зберігання (грошові кошти у касі підприємства (установи, організації), грошові кошти на рахунках у банку, грошові кошти на мікропроцесорі смарт-карток або карток зі збережуваною вартістю, грошові кошти в пам'яті ЕОМ на жорстких дисках). Також автор пропонує розширену класифікацію еквівалентів грошових коштів» [58].

Стратегія компанії передбачає досягнення місії шляхом формування та реалізації конкретних завдань. Стратегічна мета господарюючого суб'єкта з

точки зору фінансового управління полягає в збільшенні обсягу прибутку і збільшення вартості активів, тобто капіталізації підприємства, що досягається, зокрема, шляхом отримання чистого грошового потоку.

Класифікація грошових потоків з метою стратегічного управління наведена на рисунку 1.8.

Рисунок 1.8 – Класифікація грошових потоків з метою стратегічного управління [35, С.15]

Можна зробити висновки, що класифікація дозволяє чітко розрізнити різні типи грошових потоків за різними критеріями, що дає змогу підприємствам ефективно управляти ними.

1.3. Нормативно-правове регулювання обліку та інформаційне забезпечення управління грошовими потоками

У сучасних умовах ефективного управління фінансовими потоками є критично важливим для забезпечення ліквідності та фінансової стабільності підприємства. Зокрема, нормативно-правова база, яка регламентує порядок

обліку та контролю грошових потоків, визначає вимоги до документування, реєстрації та звітності щодо руху грошових коштів.

В Україні облік грошових потоків на підприємствах регулюється низкою важливих законодавчих актів, які встановлюють загальні принципи, правила та вимоги до ведення бухгалтерії, фінансової звітності та контролю за рухом грошових коштів [47].

Система нормативно-правового регулювання інформаційного забезпечення операцій з грошовими потоками наведена на рисунку 1.9.

I рівень - Міжнародні нормативно-правові акти						
МСБО 7 «Звіт про рух грошових коштів»		МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів»		МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах		
II рівень – Національні нормативно-правові документи						
ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність»	ЗУ «Про банки та банківську діяльність»	ЗУ «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій в сфері торгівлі, громадського харчування та послуг»		Податковий Кодекс	ЗУ «Про Національний банк України»	Господарський Кодекс
III рівень – Підзаконні-нормативно правові акти						
НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»		Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 21 «Вплив змін валютних		Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 22 «Вплив інфляції» курсів»		
IV рівень – Інструкції, положення державного рівня						
Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій.		Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні	Інструкція №146 «Про порядок відкриття та використання рахунків у національній та іноземній валюті»	Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності	Інструкція по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, коштів і документів та розрахунків	

Рисунок 1.9 – Система нормативно-правового регулювання інформаційного забезпечення операцій з грошовими потоками [1-13].

Одним з основних нормативних актів є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [3]. Цей закон визначає основні принципи бухгалтерського обліку, включаючи правила відображення

операцій з грошовими потоками, вимоги до фінансової звітності підприємств, що дозволяє забезпечити прозорість та достовірність облікової інформації.

Ще одним важливим актом є Податковий кодекс України [1], який регулює облік доходів та витрат підприємства, що прямо впливає на обсяг і структуру грошових потоків. Зокрема, кодекс встановлює правила щодо оподаткування грошових операцій, що має значний вплив на фінансові результати підприємств та їх здатність управляти грошовими потоками. Законодавство також передбачає вимоги щодо своєчасного виконання податкових зобов'язань, що може впливати на ліквідність підприємства. Господарський кодекс визначає «основні засади господарювання в Україні і регулює господарські відносини, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання»

Закон України «Про банки і банківську діяльність» регулює «правове забезпечення стабільного розвитку і діяльності банків в Україні і створення належного конкурентного середовища на фінансовому ринку, забезпечення захисту законних інтересів вкладників і клієнтів банків, створення сприятливих умов для розвитку економіки України та підтримки вітчизняного товаровиробника» [7].

Закон України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій в сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» цей Закон визначає «правові засади застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг. Дія його поширюється на усіх суб'єктів господарювання їх господарські одиниці та представників суб'єктів господарювання, які здійснюють розрахункові операції у готівковій та/або безготівковій формі» [4].

Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» також відіграє ключову роль у регулюванні аудиту грошових

потоків [5]. Цей закон визначає порядок проведення аудиторських перевірок підприємств, зокрема в частині перевірки фінансових операцій, пов'язаних з рухом грошових коштів. Аудитори зобов'язані оцінювати точність і достовірність обліку грошових коштів та їх відображення у фінансових звітах, а також виконувати незалежні перевірки відповідно до встановлених стандартів.

Важливу роль у регулюванні обліку грошових потоків відіграють також нормативні документи, що розроблені на основі міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, зокрема Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. Ці документи визначають методи та принципи обліку для окремих видів фінансових операцій, зокрема для відображення грошових коштів, їх руху та розподілу між різними статтями балансу. Вони допомагають забезпечити відповідність українського бухгалтерського обліку міжнародним стандартам і сприяють прозорості фінансової звітності. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» визначає зміст і форма звіту про рух грошових коштів та загальні вимоги розкриття його статей [8]. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22 «Вплив інфляції» [10] визначає порядок коригування звітності фінансової, яка оприлюднюється, на вплив інфляції та загальні вимоги до розкриття інформації про неї у «Примітках до річної фінансової звітності». Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів» [9] визначає основні засади формування в фінансовому обліку інформації про операції в валютах й відображення показників статей фінансової звітності господарських одиниць за межами України в грошовій одиниці України.

Законодавча база щодо обліку грошових потоків сприяє забезпеченню чіткої та прозорої фінансової звітності, що дозволяє підприємствам ефективно управляти своїми фінансами, контролювати рух грошових коштів і приймати обґрунтовані рішення для забезпечення стабільного функціонування та розвитку.

Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) відіграють важливу роль у регулюванні обліку та звітності щодо грошових потоків, оскільки вони забезпечують єдині вимоги до відображення та розкриття інформації про рух грошових коштів на глобальному рівні. Застосування МСФЗ допомагає підвищити прозорість, порівнянність та достовірність фінансових звітів, що особливо важливо для підприємств, які працюють на міжнародних ринках або залучають інвестиції від іноземних партнерів. Вони визначають принципи обліку грошових потоків, надаючи чіткі вказівки щодо відображення операцій з грошовими коштами, їх класифікації та обробки у фінансовій звітності.

Основними стандартами, що регулюють облік грошових потоків, є МСФЗ (IAS) 7 «Звіт про рух грошових коштів» [13]. Цей стандарт вимагає, підприємства розкривали інформацію про всі значущі потоки грошових коштів у вигляді звіту про рух грошових коштів, який має відображати три основні категорії грошових потоків: операційні, інвестиційні та фінансові. Відповідно до цього стандарту, підприємства зобов'язані надавати детальну інформацію про джерела надходження грошових коштів та напрямки їх використання, що дозволяє користувачам фінансової звітності оцінювати здатність підприємства генерувати грошові кошти та управляти ліквідністю.

МСФЗ (IAS) 7 також передбачає різні методи обчислення грошових потоків, такі як прямий і непрямий метод [13]. Прямий метод передбачає детальне розкриття всіх надходжень і витрат грошових коштів, тоді як непрямий метод починається з чистого прибутку або збитку та коригує його на зміни в грошових потоках, які не відображені в звичайних операціях, наприклад, зміни в робочому капіталі. Це дозволяє створити більш прозору картину фінансового стану підприємства. Іншим важливим стандартом є МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», який визначає, як підприємства мають обліковувати фінансові активи та зобов'язання, включаючи їх вплив на грошові потоки. Наприклад, стандарт передбачає, що всі фінансові інструменти, які здійснюють операції з грошовими коштами (якщо вони не

належать до операційної діяльності), повинні бути класифіковані як інвестиційні або фінансові потоки[14]. МСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» [16] і МСБО 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції» [17], їх дія направлена на регулювання операцій з коштами грошовими та їх еквівалентами. Крім того, важливим є МСФЗ 16 «Оренда» [15], який визначає правила для орендних платежів, які також мають бути правильно класифіковані у звіті про рух грошових коштів. Цей стандарт змінив підхід до обліку оренди, так як переніс значну частину орендних зобов'язань на баланс, що, в свою чергу, впливає на грошові потоки підприємства, особливо на фінансові.

Використання міжнародних стандартів фінансової звітності дає можливість підприємствам створювати фінансову звітність, яка відповідає високим стандартам і вимогам міжнародних ринків, забезпечуючи таким чином прозорість і достовірність фінансової інформації. Це особливо важливо для залучення іноземних інвесторів, співпраці з міжнародними фінансовими установами та взаємодії на глобальних ринках. У результаті підприємства можуть забезпечити більш ефективне управління грошовими потоками, оптимізувати фінансові операції і знизити фінансові ризики.

Інформаційне забезпечення процесу управління грошовими потоками є невід'ємною складовою ефективного фінансового управління підприємством, оскільки правильне і своєчасне отримання інформації про рух грошових коштів дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення. Інформація про грошові потоки повинна бути точною, повною та доступною для тих, хто займається фінансовим плануванням і контролем [66].

Джерела інформації про грошові потоки можуть бути різними. По-перше, це первинні документи, що супроводжують фінансові операції підприємства. Це можуть бути платіжні інструкції, касові ордери, банківські виписки, рахунки-фактури, договори тощо. Ці документи надають основну інформацію про здійснені операції, що прямо впливають на рух грошових

коштів, і є основою для обліку та подальшого аналізу [51]. По-друге, інформація про грошові потоки надходить від внутрішніх бухгалтерських систем підприємства, де реєструються всі фінансові операції. Ведення бухгалтерії відповідно до національних або міжнародних стандартів дає можливість зібрати дані, які дозволяють сформувати звіт про рух грошових коштів. Інформація, що відображається в балансі, звіті про фінансові результати та звіті про рух грошових коштів, також є важливим джерелом для управлінського аналізу.

Системи збору даних для управління грошовими потоками включають як традиційні бухгалтерські системи, так і сучасні ERP-системи, що інтегрують усі аспекти фінансової діяльності підприємства. ERP-системи дозволяють автоматизувати процеси обліку грошових потоків, включаючи обробку банківських операцій, моніторинг платежів і надходжень, а також планування та прогнозування майбутніх фінансових потоків. Зібрані через ці системи дані забезпечують вищу точність обліку, зменшують ймовірність помилок і спрощують процес контролю за рухом грошових коштів [63].

Методи збору даних можуть бути як ручними, так і автоматизованими. У разі ручного збору даних, інформація вводиться в системи або реєструється в облікових книгах за допомогою відповідних документів. Автоматизація збору даних здійснюється через використання програмного забезпечення, яке інтегрує фінансові потоки з іншими бізнес-процесами підприємства, таких як закупівлі, продажі, кадрові питання, управління запасами тощо. Це дозволяє значно знизити час на обробку інформації та зменшити ризик помилок.

Методи збору даних включають також використання електронних платіжних систем, банківських інтерфейсів і платіжних шлюзів, що дозволяють відстежувати реальні рухи грошових коштів у режимі реального часу. Ці системи дають можливість миттєво оновлювати інформацію про надходження і витрати коштів, що підвищує оперативність управлінських рішень. Крім того, важливим аспектом є використання прогнозних моделей

для збору даних, які базуються на історичних даних про грошові потоки. Такі моделі дозволяють підприємствам здійснювати прогнозування майбутніх грошових потоків, оцінювати можливі фінансові ризики і планувати ресурси. Це дає змогу більш точно управляти ліквідністю та приймати стратегічні рішення для забезпечення стабільності фінансових операцій [57].

Таким чином, інформаційне забезпечення процесу управління грошовими потоками є складним і багатокомпонентним процесом, що включає різноманітні джерела даних, сучасні інформаційні системи та методи збору та аналізу інформації. Важливим є не лише правильний збір, але й ефективна обробка та використання цих даних для забезпечення стабільного фінансового стану підприємства. Використання інформаційних систем для обліку та аналізу грошових потоків є ключовим елементом ефективного фінансового управління підприємством, оскільки забезпечує точність, оперативність та прозорість в обробці даних про рух грошових коштів. Інформаційні системи дозволяють автоматизувати численні аспекти обліку, збору та аналізу фінансової інформації, що знижує ймовірність помилок, підвищує ефективність управління та дозволяє своєчасно реагувати на зміни в грошових потоках підприємства.

РОЗДІЛ 2.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Організаційні і методичні підходи обліку грошових потоків підприємства та їх удосконалення

Ефективне управління грошовими потоками є однією з найважливіших складових успішного функціонування підприємства. Грошові потоки забезпечують фінансову стійкість, ліквідність та можливість реалізації стратегічних планів. Для ТОВ «Південенергомонтаж», як суб'єкта господарювання, належна організація та облік грошових потоків мають стратегічне значення.

ТОВ «Південенергомонтаж» є одним із провідних підприємств у сфері енергетичного будівництва та монтажу в Україні. Основна діяльність компанії спрямована на виконання будівельно-монтажних робіт, обслуговування енергетичних об'єктів та впровадження інноваційних рішень для оптимізації роботи енергосистем.

Види діяльності підприємства:

41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель;

42.99 Будівництво інших споруд, н.в.і.у.;

43.12 Підготовчі роботи на будівельному майданчику;

43.99 Інші спеціалізовані будівельні роботи, н.в.і.у.;

46.90 Неспеціалізована оптова торгівля;

68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна;

71.12 Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах;

77.32 Надання в оренду будівельних машин і устаткування ;

77.39 Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів, н.в.і.у.

ТОВ «Південенергомонтаж» працює як на внутрішньому, так і на міжнародному ринку, співпрацюючи з великими енергетичними компаніями та промисловими підприємствами. Основними джерелами фінансування є кошти від операційної діяльності, довгострокові кредити, а також інвестиції в розвиток інноваційних технологій.

Організація документообігу є важливим аспектом управління фінансами ТОВ «Південенергомонтаж», адже вона забезпечує своєчасний і точний облік грошових потоків, контроль над фінансовими операціями та дотримання вимог чинного законодавства. На підприємстві застосовується система документообігу, яка охоплює всі етапи руху грошових коштів: від оформлення первинних документів до їх аналітичної обробки та складання фінансової звітності.

Основними надходженнями коштів ТОВ «Південенергомонтаж» є платежі від замовників за виконані будівельно-монтажні роботи, які є основною діяльністю підприємства. Також значну частину надходжень складають авансові платежі за укладеними договорами, що забезпечують фінансування виконання робіт на початкових етапах. Додатковими джерелами є доходи від сервісного обслуговування обладнання, продажу залишків матеріалів або інших активів, а також фінансові надходження у вигляді кредитів чи позик для підтримки оборотного капіталу.

Основні вибуття коштів підприємства пов'язані з покриттям витрат на закупівлю матеріалів, комплектуючих і обладнання, необхідних для виконання робіт, а також з виплатою заробітної плати працівникам. Значну частку становлять витрати на оплату послуг субпідрядників та обслуговуючих організацій, розрахунки з постачальниками, податкові платежі, витрати на транспорт, оренду та інші адміністративні витрати.

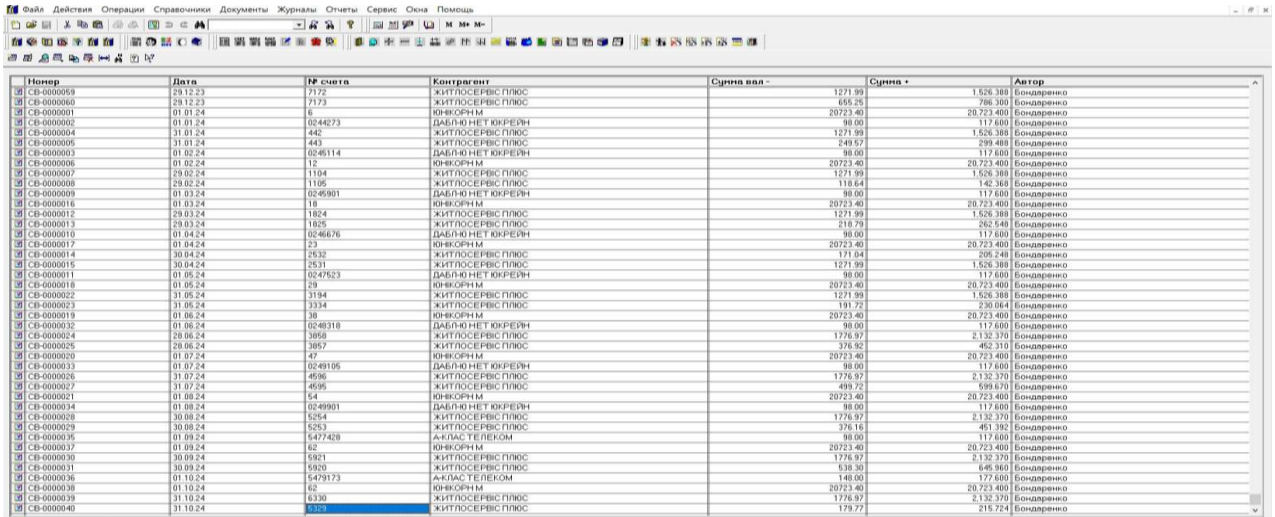
Облікова політика ТОВ «Південенергомонтаж» орієнтована на

спрощений підхід до ведення бухгалтерського обліку та контролю грошових потоків. Основним завданням такої політики є забезпечення прозорості руху коштів, дотримання вимог податкового законодавства та підтримання фінансової стабільності. У рамках облікової політики щодо грошових потоків підприємство веде реєстрацію всіх операцій, пов'язаних з надходженням і вибуттям коштів, у касовій книзі та на рахунках бухгалтерського обліку, що відображають стан каси та банківських рахунків. Особливий акцент робиться на чіткому документальному підтвердженні кожної операції (рахунки, акти, платіжні документи тощо). Розподіл грошових потоків відбувається за категоріями основної діяльності. Надходження від виконання будівельно-монтажних робіт обліковуються як операційний дохід, а виплати за матеріали, послуги субпідрядників, заробітну плату та податки – як витрати, пов'язані з основною діяльністю. Інші види надходжень і виплат (наприклад, погашення позик чи інвестиції) відображаються відповідно до їхнього економічного змісту. Особливістю облікової політики є дотримання касової дисципліни, яка регулюється відповідно до законодавчих норм. Для контролю грошових потоків підприємство використовує внутрішні звіти, які допомагають відслідковувати залишки коштів і прогнозувати майбутні платежі. Планування руху грошових коштів відбувається на короткостроковий період, що дозволяє підприємству уникати касових розривів та підтримувати платоспроможність. Таким чином, облікова політика ТОВ «Південенергомонтаж» забезпечує ефективне управління грошовими потоками, враховуючи вимоги спрощеного обліку для малого бізнесу, і сприяє стабільній фінансовій діяльності підприємства.

Для реєстрації грошових операцій використовуються стандартні форми первинних документів, зокрема платіжні інструкції, банківські виписки, касові ордери та звіти про використання коштів. Документи затверджуються уповноваженими особами, що забезпечує їх юридичну чинність. Ключову роль у забезпеченні надійного документообігу відіграє чітко регламентований

порядок обробки, передачі та зберігання фінансових документів.

ТОВ «Південенергомонтаж» активно впроваджує сучасні інформаційні технології для підвищення ефективності обліку грошових потоків. Зокрема, на підприємстві використовуються спеціалізована програма бухгалтерського обліку, яка дозволяє вести облік у режимі реального часу, здійснювати аналіз руху грошових коштів за операційною, інвестиційною та фінансовою діяльністю, а також генерувати звіти відповідно до вимог національних стандартів. Використання таких систем мінімізує людський фактор, знижує ймовірність помилок у розрахунках та забезпечує своєчасну обробку великих обсягів даних. Формування реєстру рахунків вхідних наведено на рисунку 2.1.

Номер	Дата	№ счета	Контрагент	Сумма вал -	Сумма +	Автор
СВ-00000059	28.12.23	7172	ЖИТЛОСЕРВІС ПЛЮС	1271.99	1526.388	Бондаренко
СВ-00000060	28.12.23	7173	ЖИТЛОСЕРВІС ПЛЮС	605.95	786.300	Бондаренко
СВ-00000061	01.01.24	6	ЮНІОРИМ	20723.40	20723.400	Бондаренко
СВ-00000062	01.01.24	0244273	ДАБЛЮ НЕТ ЮРІЄРН	88.00	117.600	Бондаренко
СВ-00000064	01.01.24	442	ЖИТЛОСЕРВІС ПЛЮС	1271.99	1526.388	Бондаренко
СВ-00000065	01.01.24	443	ЖИТЛОСЕРВІС ПЛЮС	249.67	299.488	Бондаренко
СВ-00000067	01.02.24	0246114	ДАБЛЮ НЕТ ЮРІЄРН	88.00	117.600	Бондаренко
СВ-00000068	01.02.24	12	ЮНІОРИМ	20723.40	20723.400	Бондаренко
СВ-00000067	29.02.24	1104	ЖИТЛОСЕРВІС ПЛЮС	1271.99	1526.388	Бондаренко
СВ-00000068	29.02.24	1105	ЖИТЛОСЕРВІС ПЛЮС	118.64	142.348	Бондаренко
СВ-00000069	01.03.24	0245891	ДАБЛЮ НЕТ ЮРІЄРН	88.00	117.600	Бондаренко
СВ-00000066	01.03.24	18	ЮНІОРИМ	20723.40	20723.400	Бондаренко
СВ-00000072	29.03.24	1824	ЖИТЛОСЕРВІС ПЛЮС	1271.99	1526.388	Бондаренко
СВ-00000073	29.03.24	1825	ЖИТЛОСЕРВІС ПЛЮС	218.79	262.548	Бондаренко
СВ-00000070	01.04.24	0246876	ДАБЛЮ НЕТ ЮРІЄРН	88.00	117.600	Бондаренко
СВ-00000077	01.04.24	23	ЮНІОРИМ	20723.40	20723.400	Бондаренко
СВ-00000074	30.04.24	2532	ЖИТЛОСЕРВІС ПЛЮС	171.04	206.248	Бондаренко
СВ-00000075	30.04.24	2531	ЖИТЛОСЕРВІС ПЛЮС	1271.99	1526.388	Бондаренко
СВ-00000071	01.05.24	0247523	ДАБЛЮ НЕТ ЮРІЄРН	88.00	117.600	Бондаренко
СВ-00000078	01.05.24	29	ЮНІОРИМ	20723.40	20723.400	Бондаренко
СВ-00000022	01.05.24	3194	ЖИТЛОСЕРВІС ПЛЮС	1271.99	1526.388	Бондаренко
СВ-00000023	01.05.24	3334	ЖИТЛОСЕРВІС ПЛЮС	191.72	230.064	Бондаренко
СВ-00000019	01.06.24	38	ЮНІОРИМ	20723.40	20723.400	Бондаренко
СВ-00000032	01.06.24	0248318	ДАБЛЮ НЕТ ЮРІЄРН	88.00	117.600	Бондаренко
СВ-00000024	28.06.24	3858	ЖИТЛОСЕРВІС ПЛЮС	1776.97	2132.370	Бондаренко
СВ-00000025	28.06.24	3857	ЖИТЛОСЕРВІС ПЛЮС	376.82	462.318	Бондаренко
СВ-00000020	01.07.24	47	ЮНІОРИМ	20723.40	20723.400	Бондаренко
СВ-00000033	01.07.24	0248105	ДАБЛЮ НЕТ ЮРІЄРН	88.00	117.600	Бондаренко
СВ-00000026	01.07.24	4586	ЖИТЛОСЕРВІС ПЛЮС	1776.97	2132.370	Бондаренко
СВ-00000027	01.07.24	4595	ЖИТЛОСЕРВІС ПЛЮС	499.72	599.670	Бондаренко
СВ-00000021	01.08.24	54	ЮНІОРИМ	20723.40	20723.400	Бондаренко
СВ-00000034	01.08.24	0249981	ДАБЛЮ НЕТ ЮРІЄРН	88.00	117.600	Бондаренко
СВ-00000028	30.08.24	5264	ЖИТЛОСЕРВІС ПЛЮС	1776.97	2132.370	Бондаренко
СВ-00000029	30.08.24	5253	ЖИТЛОСЕРВІС ПЛЮС	376.14	461.392	Бондаренко
СВ-00000035	01.09.24	5477408	АКІАС ТЕЛЕКОМ	88.00	117.600	Бондаренко
СВ-00000037	01.09.24	62	ЮНІОРИМ	20723.40	20723.400	Бондаренко
СВ-00000030	30.09.24	5921	ЖИТЛОСЕРВІС ПЛЮС	1776.97	2132.370	Бондаренко
СВ-00000031	30.09.24	5920	ЖИТЛОСЕРВІС ПЛЮС	538.30	646.960	Бондаренко
СВ-00000036	01.10.24	5479173	АКІАС ТЕЛЕКОМ	148.00	177.600	Бондаренко
СВ-00000038	01.10.24	62	ЮНІОРИМ	20723.40	20723.400	Бондаренко
СВ-00000039	31.10.24	6130	ЖИТЛОСЕРВІС ПЛЮС	1776.97	2132.370	Бондаренко
СВ-00000040	31.10.24	5201	ЖИТЛОСЕРВІС ПЛЮС	179.77	216.724	Бондаренко

Рисунок 2.1 – Формування реєстру вхідних рахунків у програмному забезпеченні

Джерело: розроблено автором

Сучасні інформаційні технології також відіграють важливу роль у забезпеченні безпеки фінансових даних. На підприємстві впроваджено системи багаторівневого захисту інформації, які включають резервне копіювання даних, використання складних паролів та контроль доступу до програм. Такий підхід мінімізує ризики втрати чи несанкціонованого доступу до конфіденційної фінансової інформації.

ТОВ «Південенергомонтаж» є малим підприємством, що визначено

відповідно до вимог законодавства України, зокрема Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [45]. Відповідно до цього, мале підприємство і складає фінансову звітність малого підприємства (Додаток А) і має право не складати звіт про рух грошових коштів, що обумовлено його розміром та характером діяльності. Відсутність звіту про рух грошових коштів створює певні труднощі при аналізі грошових потоків підприємства. Оскільки цей звіт є важливим інструментом для оцінки здатності компанії генерувати грошові кошти, для інвесторів, кредиторів і управлінців підприємства він є важливим показником фінансової стабільності і ліквідності.

У зв'язку з відсутністю звіту про рух грошових коштів, аналіз грошових коштів підприємство здійснює за допомогою методів, наведених у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Методи аналізу грошових коштів ТОВ «Південенергомонтаж» [4]

Метод аналізу	Зміст	Показники для аналізу
Операційні надходження	Грошові надходження від реалізації продукції	Чистий дохід від реалізації продукції (тис. грн)
Операційні витрати	Оцінка витрат на виробництво та реалізацію продукції	Собівартість реалізованої продукції (тис. грн)
Чисті операційні потоки	Розрахунок чистих грошових потоків від операційної діяльності	Чистий дохід - собівартість (тис. грн)
Інвестиційні потоки	Потоки, пов'язані з купівлею/продажем активів	Зміни в оборотних і необоротних активах (тис. грн)
Фінансові потоки	Потоки, пов'язані з залученням/погашенням позик, виплатою дивідендів	Зміни у власному капіталі Зміни в поточних зобов'язаннях (тис. грн)

Джерело: розроблено автором на основі [4]

Таким чином, ТОВ «Південенергомонтаж», будучи малим підприємством, не зобов'язане складати звіт про рух грошових коштів, але для проведення аналізу грошових потоків можна застосовувати альтернативні методи, такі як аналіз фінансових показників, прямий метод оцінки грошових надходжень та витрат, а також порівняльний аналіз показників за кілька років. Запровадження такого звіту дозволить покращити прогнозування грошових потоків, знизити фінансові ризики та забезпечити стабільність підприємства

на довгострокову перспективу. Так як зазначено вище, ТОВ «Південенергомонтаж» є малим підприємством, тому можна використовувати спрощену методику складання звіту, наприклад, застосовуючи прямий метод оцінки грошових надходжень і витрат або проводячи порівняльний аналіз показників за кілька років. Такий підхід дозволить зберегти час і ресурси, не знижуючи при цьому точності фінансового аналізу. Введення звіту також забезпечить більшу прозорість фінансової діяльності підприємства, що може бути корисним для залучення інвесторів або кредиторів, оскільки вони зможуть краще оцінити фінансову стійкість компанії. Окрім цього, для внутрішнього управлінського обліку регулярне складання звіту дозволить підприємству більш ефективно контролювати рух грошових коштів, своєчасно адаптуватися до змін в економічній ситуації і оптимізувати використання фінансових ресурсів. Отже, хоча ТОВ «Південенергомонтаж» не зобов'язане складати звіт про рух грошових коштів, його введення стало б важливим інструментом для підвищення фінансової ефективності та стабільності підприємства.

ТОВ «Південенергомонтаж» є стабільним гравцем на енергетичному ринку, проте специфіка діяльності вимагає особливого підходу до управління фінансовими ресурсами. Вдосконалення обліку та контролю грошових потоків дозволить підприємству більш ефективно використовувати ресурси, знижувати фінансові ризики та підвищувати конкурентоспроможність.

2.2. Документальне оформлення операцій з грошовими потоками підприємства

Документальне оформлення операцій із грошовими потоками є важливим елементом фінансового управління ТОВ «Південенергомонтаж». Воно забезпечує законність, прозорість та контроль над фінансовими операціями, а також є основою для складання бухгалтерської звітності й

фінансового аналізу. Ефективно організований документообіг дозволяє підприємству підтримувати належний рівень обліку, уникати помилок та дотримуватися вимог чинного законодавства. Документальне забезпечення відіграє важливу роль у формуванні якісного обліку та достовірної фінансової звітності ТОВ «Південенергомонтаж». Саме первинні документи є основою для реєстрації господарських операцій, аналізу грошових потоків та прийняття управлінських рішень. Чітко структуроване документальне забезпечення дозволяє мінімізувати ризики помилок, пов'язаних із реєстрацією фінансових операцій. Завдяки своєчасному і правильному оформленню документів, підприємство забезпечує надійну основу для ведення бухгалтерського обліку. Належний контроль первинної документації сприяє дотриманню принципів обачності, точності та відповідності чинним нормативним актам. Документальне забезпечення прямо впливає на формування фінансової звітності, зокрема таких її частин, як звіт про рух грошових коштів, баланс і звіт про фінансові результати. Наявність правильно оформлених первинних документів забезпечує можливість повного та достовірного відображення господарських операцій. Це, своєю чергою, підвищує якість управлінських рішень, зміцнює довіру з боку контрагентів, банків і регуляторних органів. Крім того, якість документального забезпечення визначає ефективність підготовки до зовнішніх перевірок і аудиту. Відсутність помилок у документах або їх несвоєчасне подання можуть призводити до штрафних санкцій чи негативного впливу на фінансову репутацію підприємства. Для ТОВ «Південенергомонтаж» вдосконалення системи документального забезпечення, зокрема через впровадження електронного документообігу. Це забезпечить ефективніше управління фінансовими потоками та відповідність міжнародним стандартам обліку.

Розглянемо в таблиці 2.2 основні документи, що забезпечують облік грошових потоків на ТОВ «Південенергомонтаж», їхні функції та відповідальних осіб за їх оформлення.

Оформлення операцій з грошовими потоками є важливою складовою фінансового обліку на підприємстві, що забезпечує коректність обліку доходів та витрат, а також відповідність законодавчим вимогам. Процес включає кілька ключових етапів: від оформлення документів до зберігання їх у встановленому порядку.

Таблиця 2.2 – Перелік основних документів для обліку грошових потоків

Категорія документів	Назва документа	Призначення	Відповідальний за оформлення
1	2	3	4
Касові операції	Прибутковий касовий ордер	Фіксує надходження готівкових коштів до каси	Касир, бухгалтер
	Видатковий касовий ордер	Оформляє видачу готівкових коштів із каси	Касир, бухгалтер
	Касова книга	Узагальнює дані про рух готівкових коштів	Касир
Безготівкові розрахунки	Банківська виписка	Містить дані про операції, здійснені через розрахунковий рахунок	Банк, бухгалтер
Розрахунки з контрагентами	Акт звірки розрахунків	Відображає стан взаєморозрахунків із контрагентами	Бухгалтер
	Рахунок на оплату	Виставляється постачальниками для оплати товарів або послуг	Контрагент, бухгалтер
Облік підзвітних коштів	Звіт про використання коштів/електронних грошей, виданих на відрядження або під звіт	Фіксує витрати працівника за отримані кошти	Працівник, бухгалтер

Джерело: сформовано автором на основі матеріалів ТОВ «ПІВДЕНЕНЕРГОМОНТАЖ»

Оформлення касових операцій починається з правильного документального оформлення всіх рухів готівки, що надходять до каси підприємства або видаються з неї. У ТОВ «Південенергомонтаж» цей процес включає:

1. Прибутковий касовий ордер: використовується для реєстрації готівкових надходжень до каси підприємства, наприклад, від контрагентів або підзвітних осіб. Документ оформляється після прийому готівки і підписується відповідальними особами (касиром та бухгалтером).

2. Видатковий касовий ордер: застосовується при видачі готівки з каси для різних потреб підприємства (наприклад, на оплату витрат). Оформляється на підставі наказу або вказівок керівництва. Підписується касиром і бухгалтером. Готівку з каси касир видає за ВКО (тип.ф.ко-2), платіжними відомостями та ін. документами, які засвідчуються спеціальними штампами, з обов'язковими підписами керівника і головного бухгалтера. При видачі готівки за ВКО окремій особі, касир зобов'язаний вимагати подачі документа, який має засвідчувати особу отримувача, зазначає назву й № документа та інформацією коли і ким виданий. Готівку касир видає тільки особі вказаній у видатковому касовому ордері за паспортом, або іншим документом, що його замінює. Якщо готівка видається за дорученням, оформленим у встановленому порядку, в касовому ордері після прізвища одержувача грошей, бухгалтерією записується прізвище особи, якій доручено отримати готівку. Якщо готівка видається за відомістю, перед розписом в отриманні готівки касир робить запис «за дорученням». Доручення залишається у касира і додається до ВКО. Оплата праці, виплата допомоги, стипендій, пенсій і премій виконується касиром за платіжними відомостями, складанням видаткових касових ордерів після закінчення видачі.

3. Касова книга: це основний регістр для обліку готівкових операцій. У ній записуються всі операції за кожен день, що підтверджується відповідними ордерами. Касова книга ведеться касиром та перевіряється бухгалтером. Касові документи після складання касиром звіту та його обробки в бухгалтерії комплектуються в хронологічному порядку, нумеруються, переплітаються в окремі папки та зберігаються протягом 36 місяців після закінчення

календарного року матеріально - відповідальною особою, на яку покладено обов'язок зберігання документів.

Надходження грошей обліковують у касовій книзі (тип.ф.ко-4), записи до якої робить касир одразу після одержання або видачі грошей за кожним ордером. Наприкінці кожного робочого дня касир підсумовує операції за день, визначає залишок грошей у касі на наступний день і передає до бухгалтерії відривний листок касової книги з копіями записів за день та доданими документами. Бухгалтерська обробка звітів касира полягає в старанності перевірки правильності оформлення прибуткових і видаткових касових документів, відповідності записів у звіті даним доданих документів, підрахунок підсумків операцій за день і залишків на початок і кінець дня. Повинні також бути звіренні суми одержаної й зданої готівки в установи банків із відповідними виписками банків на поточних рахунках. Після перевірки касового звіту в спеціальній графі виставляють кореспонденцію рахунків.

Безготівкові розрахунки є основним способом здійснення платежів і отримання коштів на ТОВ «Південенергомонтаж». Для правильного оформлення таких операцій підприємство використовує такі документи:

1. Банківська виписка: це документ, який надається банком і відображає всі операції на рахунку підприємства, включаючи надходження коштів, зняття та інші фінансові транзакції. Банківська виписка використовується для звірки з даними бухгалтерії і контролю за рухом коштів на розрахункових рахунках. Підприємство самостійно формує банківські виписки із системи «Банк-клієнт» (Додаток Б).

2. Рахунки на оплату: ці документи виставляються постачальниками товарів або послуг, які підприємство зобов'язане оплатити через безготівковий розрахунок. Рахунки приймаються бухгалтером для подальшої оплати. Внесення інформації про вхідний рахунок у програмі ведення бухгалтерського обліку наведено на рисунку 2.2.

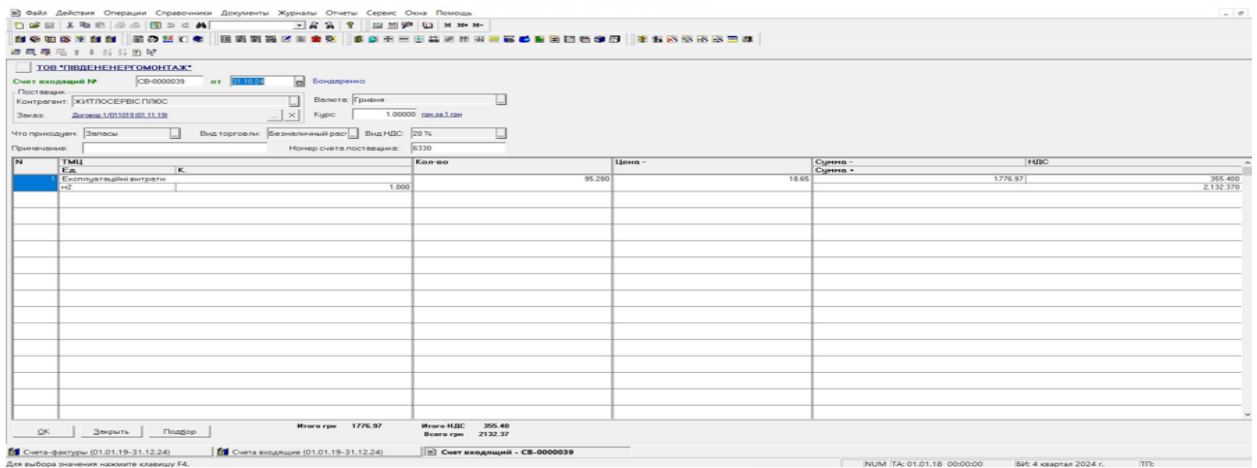

Рисунок 2.2. – Формування рахунку постачальника на оплату у програмному забезпеченні ТОВ «Південенергомонтаж»

Джерело: сформовано автором

Зберігання первинних документів є важливою частиною документообігу на підприємстві, адже від правильності та доступності цих документів залежить правильність обліку та складання звітності. Усі первинні документи (платіжна інструкція (Додаток В), касові ордери, банківські виписки, акти тощо) зберігаються в бухгалтерії на протязі встановленого терміну, що передбачений податковим законодавством (5 років). Документи зберігаються у паперовому вигляді в спеціально відведених місцях (сейфи, архівні шафи). Здійснюється постійний контроль за належним зберіганням і обробкою документів. Всі документи повинні бути підписані відповідальними особами, і на них мають бути проставлені дати, що підтверджують їх прийняття чи видачу. Для забезпечення дотримання порядку зберігання та обробки документів на підприємстві проводяться регулярні перевірки бухгалтерії, де перевіряється наявність документів, їх правильність та своєчасність. Усе це дозволяє ТОВ «Південенергомонтаж» забезпечити ефективне та правильне ведення обліку грошових потоків, дотримання вимог законодавства та підтримку високої якості фінансової звітності.

Можна зробити висновки, що документальне оформлення операцій із грошовими потоками в ТОВ «Південенергомонтаж» відіграє ключову роль у забезпеченні фінансової прозорості та ефективності управління ресурсами.

Використання чітких процедур і сучасних інформаційних технологій сприяє своєчасній обробці даних і мінімізації ризиків.

2.3. Облік грошових потоків в системі аналітичних та синтетичних рахунків підприємства та рекомендації з його удосконалення

Облік грошових потоків є важливою складовою фінансової діяльності підприємства, оскільки він дозволяє забезпечити точність у відображенні руху коштів та дає можливість здійснювати ефективний контроль за фінансовими ресурсами. ТОВ «Південенергомонтаж» займається обліком грошових потоків через систему аналітичних та синтетичних рахунків, що є основою для складання фінансової звітності та аналізу діяльності підприємства.

Система синтетичних рахунків є основною складовою бухгалтерського обліку, яка дозволяє узагальнювати інформацію про рух грошових коштів на підприємстві. Синтетичні рахунки використовуються для обліку касових операцій, безготівкових розрахунків, а також для здійснення контролю над рухом коштів на банківських рахунках.

Ведення синтетичних рахунків базується на принципі подвійного запису, що означає, що кожна операція впливає на два рахунки одночасно. Для кожної операції з грошовими коштами робиться запис на дебеті одного рахунку і на кредиті іншого, що дозволяє забезпечити збалансованість бухгалтерської звітності. Система синтетичних рахунків дозволяє здійснювати ефективний контроль за рухом грошових коштів, так як кожен запис на рахунках відображає реальний рух коштів і може бути перевірений через відповідні банківські виписки, касові ордери, платіжні інструкції. Рахунки грошових потоків тісно взаємодіють з іншими бухгалтерськими рахунками, такими як рахунки розрахунків з контрагентами, рахунки доходів і витрат, а також з рахунками для обліку зобов'язань. Наприклад, при надходженні коштів на рахунки підприємства за реалізовану продукцію буде

одночасно здійснюватися запис на рахунку доходів (прибутків) і на рахунку каси чи банку. Синтетичні рахунки служать для загального обліку коштів на підприємстві, в той час як аналітичні рахунки надають деталізацію по окремих операціях (наприклад, за постачальниками, покупцями, по видах платежів). Взаємодія між синтетичними та аналітичними рахунками забезпечує точність та прозорість фінансової звітності.

Розглянемо основні синтетичні рахунки для обліку грошових потоків на підприємстві в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Основні синтетичні рахунки для обліку грошових потоків на підприємстві

№	Назва рахунку	Опис рахунку	Приклад операцій
1	Рахунок 30 "Готівка"	Облік готівкових коштів, які знаходяться в касі підприємства	Надходження готівки від покупців, з рахунку в банку виплати готівкою працівникам, підзвітним особам
2	Рахунок 31 "Рахунки в банках"	Облік коштів, що зберігаються на поточних рахунках підприємства в банках	Надходження на поточний рахунок, перекази постачальникам, в бюджет податки
3	Рахунок 33 "Інші кошти"	Облік грошових коштів на допоміжних рахунках підприємства (наприклад, субрахунки)	Зберігання коштів на підзвітних рахунках або спеціальних рахунках.

Джерело: розроблено автором на основі [37, с.150]

Для обліку касових операцій і залишку готівки у касі використовують рахунок 30 “Готівка”, записи здійснюють на основі перевірених відривних аркушів касової книги і доданих до них документів на загальні суми за день (або за кілька днів). На цьому рахунку не можна робити жодних бухгалтерських проведення, якщо вони не відображають касових операцій (сторнувань тощо). Усі бухгалтерські проведення мають точно відповідати записам касової книги. Це неодмінна умова для забезпечення готівки.

За дебетом рахунок 30 “Готівка” кореспондує з рахунками 31 “Рахунки в банках”, 70 “Доходи”, 372 “Розрахунки з підзвітними особами”, 377 “Розрахунки з різними дебіторами” тощо. Облік операцій по рахунку 30 “Готівка” на прикладі досліджуваного відображений у таблиці 2.4.

Операції, що узагальнені на рахунку 30 “Готівка” згруповуються в Журналі – ордері № 1 та відповідній відомості до нього № 1 на базі поданих звітів касира з супутніми до них документів.

Операції по рахунку 31 “Рахунки в банках” відображають на підставі перевірених виписок банку і грошових документів, доданих до них. Якщо у виписках банку виявляються операції помилково проведені на рахунку 31 “Рахунки в банках”, то вони відображаються відповідно за дебетом або кредитом рахунка 31 у кореспонденції з рахунком 374 “Рахунки за

претензіями”. Про помилки письмово сповіщають установу банку і вимагають їх виправлення. Помилки, допущені в операціях рахунка 31 “Рахунки в банках”, необхідно своєчасно виявляти й слідкувати за їх обов’язковим і точним виправленням установою банку [10].

Таблиця 2.4 – Облік касових операцій [4]

№ п/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума
		Дебет	Кредит	
1.	Отримано готівку в національній валюті з поточного банківського рахунку	301	311	2500
2.	Отримано іноземну валюту в касу підприємства	302	312	1000
3.	Отримано кошти в касу за реалізацію робіт і послуг від працівників	301	361	3600
4.	Внески засновників підприємства готівкою	301	46	1800
5.	Оприбуткування невитрачених підзвітних сум в касу підприємства	301	372	150
6.	Внесення на поточний рахунок сум, що перевищили ліміт коштів в касі	311	301	1500
7.	Виплата заробітної плати	661	301	3000
8.	Видача коштів під звіт	372	301	800

Джерело: розроблено автором на основі [4, с.250]

Підставою для запису відповідних операцій на рахунку 31 “Рахунки в банках” є виписки з його поточного рахунку. Дані виписки є основою для записів у реєстрах (журналу-ордеру №1.2 і допоміжні відомості №1.2) операцій на рахунку 31 “Рахунки в банках”. Записи банку і підприємства мають бути ідентичними, але ці рахунки підприємств у виписці банку є пасивними рахунками. Тому за дебетом у виписці банку буде показана сума коштів, списана з рахунку підприємства, а за кредитом зарахована на нього сума, відповідно сальдо у виписці буде на кредиті рахунку [10]. Формування оборотно-сальдової відомості по рахунку 31 «Рахунки в банку» у програмному забезпеченні підприємства наведено на рисунку 2.3.

Залишки по даному рахунку можливо перевірити з відповідними даними банківської облікової системи – дані мають співпадати. Виписка банку –це документ, який замінює реєстр аналітики по рахунку і має містити в собі обов’язкові реквізити (його дату, №, короткий зміст та зазначену суму

грошової операції, залишок по рахунку).

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ПІВДЕНЕНЕРГОМОНТАЖ»
Оборотно-сальдова відомість по рахунку: 31
 Наші грошові рахунки
 за Жовтень 2024 р.

Субkonto	Сальдо на початок періоду		Обороти за період		Сальдо на кінець періоду	
	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит	Дебет	Кредит
Поточний	385.07				385.07	
Поточний нарах.	17.873.71		455.000.00	416.496.51	56.379.20	
Разом розгортає	18.258.78				56.764.27	
Разом	18.258.78		455.000.00	416.496.51	56.764.27	

Головний бухгалтер: ФЕДОТОВ А. П. (підпис)

Рисунок 2.3 – Формування оборотно-сальдової відомість рахунку 31 «Рахунки в банку» у програмному забезпеченні ТОВ «Південенергомонтаж»
 Джерело: розроблено автором

Поточні рахунки відкриваються комерційними банками для усіх підприємницьких структур відповідно до чинного законодавства України. Депозитні рахунки підприємствам відкривають на підставі укладених депозитних договорів між власником рахунку й установою банку на визначений у договорі строк. Кошти на депозитний рахунок перераховуються з поточного рахунку і після закінчення строку зберігання повертаються на поточний рахунок [8].

Відсотки за депозитним рахунком можуть перераховуватись на поточний рахунок відповідно до умов депозитного договору або з зарахуванням на поповнення депозиту [8]. Для обліку операцій передбачено рахунок 31”Рахунки в банках”. До даного рахунка відкривають субрахунки: 311 “Поточні рахунки в національній валюті”; 312 “Поточні рахунки в іноземній валюті”; 313 “Інші рахунки в національній валюті”; 314 “Інші рахунки в іноземній валюті” 315 "Спеціальні рахунки в національній валюті" 316 "Спеціальні рахунки в іноземній валюті" [8]. Синтетичний облік операцій на рахунку в банку наведено у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5 – Синтетичний облік операцій на рахунку в банку [8].

№	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
1	Внесено на рахунок в банку готівку з каси підприємства	311	301	1560,00
2	Отримано на поточний рахунок короткострокові позики	311	60	230,00
3	Надійшли на рахунок підприємства кошти, що перебували в дорозі	311	331	1000,00
4	Надійшли на рахунок в банку кошти від покупців і замовників за реалізовану продукцію	311	361	4523,00
5	Повернуто з бюджету зайво сплачені суми податків	311	641	340,00
6	З рахунку в банку сплачено податки у бюджет	641	311	2000,00
7	З рахунку в банку перераховано ЄСВ до пенсійного фонду	651	311	2200,00
8	З рахунку в банку перераховано постачальникам за паливо, послуги	631	311	3400,00
9	З рахунку в банку перерахована заробітна плата працівникам	661	311	25000,00

Джерело: розроблено автором на основі [8, с.50].

Облік операцій по даному рахунку узагальнюють в Журналі – ордері №1.2 та відомості 1.2 в хронологічному порядку на підставі виписок банку і доданих до них документів за кожний день або інший період часу. Суми по кореспондуючих рахунках групують у виписці загалом, а потім відображають в журналі [8]. Підприємство ТОВ «Південенергомонтаж» для ведення бухгалтерського обліку використовує програмне забезпечення ведення бухгалтерського обліку тому у кінці звітної періоду формує «Аналіз рахунку 31» (Додаток Д), «Оборотно-сальдову відомість по рахунку 31» та журнал-ордер і відомість по рахунку 311, наведені на рисунку 2.4.

Система аналітичних рахунків для обліку грошових потоків є важливою складовою бухгалтерського обліку, оскільки дозволяє здійснювати деталізований облік та контроль за рухом грошових коштів на підприємстві. Аналітичні рахунки допомагають розподіляти загальну суму коштів на різні категорії, що дозволяє отримати більш точну інформацію для аналізу фінансового стану підприємства, а також для складання звітності.

Субконти	Поч. зал. Деб.	Поч. зал. Кред.	36	Деб. Оборет	63	64	65	66	68	92	Кред. Оборет	Кін. зал. Деб.	Кін. зал. Кред.
Поточний	385.87											385.87	
Поточний Аванс	17,871.71		455,000.00	455,000.00	97,887.47	42,812.20	17,532.67	94,237.80	163,000.00	1,446.37	419,495.51	56,375.20	
09.10.24	17,871.71				5,000.00						5,000.00	12,871.71	
10.10.24	12,871.71				646.98						646.98	12,225.73	
11.10.24	12,225.73		400,000.00	400,000.00	44,000.00	21,812.20	17,532.67	94,237.80	163,000.00	942.37	341,520.34	70,700.71	
14.10.24	70,700.71				27,288.11	21,100.00					48,388.11	22,302.60	
15.10.24	22,302.60											22,302.60	
16.10.24	22,302.60		55,000.00	55,000.00								66,579.20	
20.10.24	66,579.20				20,723.40						20,723.40	87,302.60	
Разниця розрахунку	18,256.78									204.00	204.00	87,506.60	
Разом	18,256.78		455,000.00	455,000.00	97,887.47	42,812.20	17,532.67	94,237.80	163,000.00	1,446.37	419,495.51	56,769.27	

Рисунок 2.4 – Формування журналу-ордеру та відомості по рахунку 31 «Поточні рахунки в національній валюті» у програмному забезпеченні ТОВ «Південенергомонтаж»

Джерело: розроблено автором

Аналітичні рахунки використовуються для деталізації операцій, які проводяться через синтетичні рахунки, забезпечуючи точне відображення всіх фінансових транзакцій, зокрема безготівкових розрахунків та касових операцій. Вони дозволяють враховувати всі аспекти руху коштів, зокрема по контрагентах, по видах платежів, а також вказувати деталі про кожну операцію (наприклад, рахунки покупців, постачальників, розрахунки з бюджетом, тощо).

Застосування аналітичних рахунків дозволяє підприємству ефективно управляти грошовими потоками, зокрема для контролю над готівковими коштами в касі та рухом коштів на банківських рахунках. Аналітичні рахунки також сприяють точному відображенню даних для складання фінансової звітності та розрахунку податків.

Опис аналітичних рахунків, що застосовуються для обліку грошових потоків, включає в себе рахунки, які деталізують операції за такими напрямками:

1. Аналітичні рахунки для касових операцій — на цих рахунках ведеться облік грошових коштів, що знаходяться в касі підприємства, зокрема готівки, яка надійшла від клієнтів, а також готівкових виплат. Вони допомагають відслідковувати кожну операцію з готівкою, визначаючи точний залишок коштів в касі.

2. Аналітичні рахунки для безготівкових розрахунків — ці рахунки застосовуються для деталізації руху коштів на банківських рахунках підприємства. Вони дозволяють розподіляти грошові надходження та виплати по конкретних контрагентах, визначати суму грошових переказів та іншої безготівкової діяльності.

Завдяки такій системі аналітичних рахунків підприємство отримує чітке розуміння того, як саме рухаються його кошти, по яких операціях та з якими контрагентами. Це дозволяє ефективно контролювати всі фінансові потоки, зменшуючи ризики помилок і забезпечуючи точність в обліку. Таким чином, аналітичні рахунки для обліку грошових потоків є важливим інструментом для точного обліку та ефективного фінансового управління підприємством. Вони допомагають деталізувати інформацію, що дозволяє покращити контроль за рухом коштів, а також забезпечити надійність та прозорість фінансової звітності.

Розглянемо в таблиці 2.6 проблеми обліку грошових потоків на підприємстві та пропонує відповідні шляхи удосконалення, спрямовані на покращення ефективності, точності та прозорості фінансових операцій.

Таблиця 2.6 – Проблеми в організації обліку грошових потоків на підприємстві та шляхи удосконалення [5]

Проблеми	Шляхи удосконалення
1. Ручне введення даних та висока ймовірність помилок	Впровадження програмного забезпечення, що автоматично обробляє транзакції та перевіряє дані для зменшення помилок.
2. Недостатній контроль за рухом грошових коштів в реальному часі	Встановлення системи онлайн-моніторингу грошових потоків для оперативного реагування на зміни в грошових потоках.

3. Неоптимізовані процеси документування та зберігання первинних документів	Перехід на електронний документообіг для зменшення фізичного зберігання документів і покращення доступу до інформації.
4. Низька ефективність контролю касових операцій та безготівкових розрахунків	Впровадження чіткої системи контролю та сегментації операцій за різними рахунками для детального відслідковування.
5. Високий ризик втрати або пошкодження документів	Впровадження системи резервного копіювання електронних документів та перехід на цифрові формати для зберігання.
6. Складнощі в аналізі та плануванні грошових потоків	Використання аналітичних інструментів для прогнозування та оптимізації грошових потоків, що забезпечить точність планування.
7. Недостатній рівень кваліфікації персоналу щодо управління грошовими потоками	Проведення тренінгів та навчальних програм для бухгалтерії і фінансового відділу щодо новітніх методів обліку і управління грошовими потоками.

Джерело: розроблено автором на основі [5, с.47].

Можна зробити висновки, що система обліку грошових потоків в ТОВ «Південенергомонтаж» має певні переваги в структурі обліку, однак необхідно поліпшити взаємодію між синтетичними та аналітичними рахунками для підвищення точності та оперативності звітності. Основними проблемами є вручну введення даних, відсутність чітких методик щодо деталізації грошових потоків у контексті синтетичних та аналітичних рахунків. Слід оновити внутрішні процедури документування та контролю грошових операцій, що підвищить рівень звітності та зменшить ймовірність помилок. Також необхідно переглянути методи організації обліку на рівні аналітичних рахунків, щоб покращити деталізацію операцій та забезпечити більшу прозорість в управлінні фінансами підприємства.

2.4. Розкриття інформації про грошові потоки ТОВ «Південенергомонтаж» у фінансовій звітності та напрями її удосконалення з метою використання у процесі управління

Грошові потоки є одним з ключових елементів фінансової діяльності будь-якого підприємства, оскільки вони відображають рух коштів через компанію, що в свою чергу впливає на здатність підприємства виконувати свої

фінансові зобов'язання, здійснювати інвестиції та забезпечувати свою ліквідність. Для ТОВ «Південенергомонтаж», як і для будь-якої організації, важливо мати чітке розуміння та ефективний облік грошових потоків для правильного прийняття управлінських рішень. Одним з важливих інструментів для цього є фінансова звітність, яка дозволяє оцінити стан грошових потоків і визначити їх вплив на загальну фінансову стабільність підприємства.

Розкриття інформації про грошові потоки ТОВ «Південенергомонтаж» у фінансовій звітності здійснюється через кілька основних форм, кожна з яких висвітлює певні аспекти руху коштів підприємства. Основні форми, що містять відповідну інформацію, включають:

1. Баланс (Форма №1) (додаток А).
2. Звіт про фінансові результати (Форма №2) (додаток А).
3. Звіт про рух грошових коштів (Форма №3). Інформація подається двома методами – прямим і непрямим.

Прямий метод полягає у безпосередньому відображенні всіх грошових надходжень і витрат, зокрема виручки від реалізації продукції, виплат постачальникам, виплат заробітної плати тощо. Цей метод надає прозору інформацію для аналізу операційних грошових потоків, але вимагає детального обліку транзакцій.

Непрямий метод використовує дані зі звіту про фінансові результати та коригує їх з урахуванням змін у дебіторській, кредиторській заборгованості, амортизації та інших немонетарних операцій. Цей метод показує зв'язок між чистим прибутком і рухом грошових коштів, що дає змогу оцінити реальний фінансовий стан підприємства.

4. Звіт про власний капітал (Форма №4).
5. Примітки до фінансової звітності (Форма №5).

Баланс (Форма №1) є базовою фінансовою звітністю, що відображає стан активів, зобов'язань та власного капіталу підприємства на певну дату. У

контексті грошових коштів, ключова увага приділяється розділу «Активи», де в підрозділі «Оборотні активи» виділяється стаття «Грошові кошти та їх еквіваленти». Ця стаття містить інформацію про залишки грошових коштів, які підприємство має у розпорядженні на момент складання звіту.

До цієї категорії належать такі елементи:

1. Готівка – готівкові кошти, що знаходяться у розпорядженні підприємства для поточних потреб.
2. Рахунки у банках – безготівкові кошти, доступні для операційної та фінансової діяльності.

Цей показник дає змогу оцінити ліквідність підприємства, тобто здатність швидко виконувати свої фінансові зобов'язання. Високий рівень грошових коштів свідчить про готовність підприємства до розрахунків із кредиторами або інвестування в проєкти. Однак надмірно великі залишки можуть вказувати на неефективне використання ресурсів. Низький рівень, у свою чергу, може свідчити про проблеми з ліквідністю та потенційні фінансові труднощі.

Звіт про фінансові результати (Форма №2) є важливою частиною фінансової звітності підприємства, яка відображає результати діяльності за звітний період. Хоча цей звіт безпосередньо не розкриває рух грошових коштів, він містить важливі показники, які впливають на грошові потоки, зокрема на операційну діяльність. У звіті зазначено доходи від реалізації продукції, товарів, робіт і послуг, що є основним джерелом грошових надходжень підприємства. Цей показник відображає обсяг доходів, який підприємство отримує від своєї основної діяльності, і безпосередньо пов'язаний із грошовими потоками, оскільки частина цих доходів буде перетворюватися на грошові кошти або дебіторську заборгованість, яка в майбутньому принесе кошти. Іншим важливим аспектом є собівартість реалізованої продукції, яка показує витрати, понесені підприємством для виробництва і реалізації товарів або послуг. Ці витрати безпосередньо

впливають на рівень грошових витрат, необхідних для підтримання операційної діяльності. Зменшення собівартості дозволяє підприємству знижувати витрати та звільняти додаткові фінансові ресурси, що в свою чергу позитивно впливає на грошові потоки. Звіт також відображає адміністративні та збутові витрати, що є частиною операційних витрат і також впливають на грошові потоки. Вони відображають кошти, що витрачаються на управління підприємством і його маркетингову діяльність. Зменшення таких витрат за допомогою оптимізації процесів може значно поліпшити фінансову ситуацію компанії та звільнити кошти для подальших інвестицій. Фінансові витрати, зокрема витрати на обслуговування боргу, також мають значний вплив на грошові потоки. Сплата відсотків за кредитами та позиками зменшує доступні грошові ресурси підприємства, що слід враховувати при плануванні фінансових потоків. Різні види доходів і витрат, які відображаються у звіті, формують загальну картину фінансового стану підприємства і мають безпосередній вплив на його здатність генерувати грошові потоки. Чистий прибуток або збиток, зазначений у цьому звіті, дає загальне уявлення про фінансові результати діяльності компанії. Проте важливо зазначити, що цей показник може не завжди точно відображати реальні грошові потоки, оскільки він не враховує змін, які не пов'язані з рухом грошових коштів, таких як амортизація чи зміни в дебіторській заборгованості. Тому для точнішої оцінки грошових потоків підприємства використовуються додаткові форми звітності, зокрема, Звіт про рух грошових коштів (Форма №3), де ці коригування враховуються. Таким чином, хоча Звіт про фінансові результати не надає прямої інформації про рух грошових коштів, він є важливим інструментом для оцінки фінансових результатів підприємства і має значний вплив на прогнозування та управління грошовими потоками.

Звіт про рух грошових коштів (Форма №3) є однією з основних форм фінансової звітності, що дозволяє детально аналізувати рух грошових потоків підприємства. Вона надає розгорнуту інформацію щодо надходжень і витрат

коштів, розподілених за трьома основними видами діяльності: операційною, інвестиційною та фінансовою. Ця форма дозволяє точно оцінити, як підприємство генерує та використовує свої грошові ресурси, і дає можливість прогнозувати майбутні потреби в ліквідності. Зокрема, операційна діяльність, що відображається в Звіті, охоплює надходження грошових коштів від основної діяльності підприємства, а також витрати, пов'язані з її здійсненням, зокрема, оплата постачальникам, витрати на оплату праці, податки тощо. Інвестиційна діяльність включає надходження та витрати, пов'язані з купівлею та продажем довгострокових активів, наприклад, інвестиції в основні засоби чи нематеріальні активи. Фінансова діяльність охоплює рух грошових коштів, пов'язаний із залученням або погашенням позик, виплатою дивідендів чи інших фінансових зобов'язань.

Проте важливо зазначити, що для малого підприємства, як ТОВ «Південенергомонтаж», ця форма звітності не є обов'язковою. Згідно з чинним законодавством, малі підприємства, зокрема ті, які мають обсяг доходу до певної межі, не зобов'язані складати Звіт про рух грошових коштів (Форма №3), що визначає певні обмеження у зборі і аналізі інформації про грошові потоки. Тому, хоча ця форма є важливою для великих підприємств, що мають складнішу структуру фінансів, для малого підприємства її відсутність означає, що підприємство не розкриває повної картини про рух своїх грошових коштів. Незважаючи на це, навіть без формального складання цієї звітності, підприємство може самостійно вести внутрішній моніторинг грошових потоків, використовуючи спрощені методи прогнозування та обліку. Це дозволить забезпечити контроль за ліквідністю, поліпшити управління фінансовими потоками і знижувати ризики фінансової нестабільності. Для малих підприємств це може бути альтернативою більш складній звітності, забезпечуючи достатній рівень інформації для ефективного управління грошовими коштами. Отже, хоча Звіт про рух грошових коштів є корисним інструментом для великих підприємств, малим підприємствам, як

ТОВ «Південенергомонтаж», необхідно шукати інші способи аналізу та моніторингу грошових потоків, щоб забезпечити ефективне управління фінансовими ресурсами.

Звіт про власний капітал (Форма №4) є ще однією важливою формою фінансової звітності, яка відображає зміни у власному капіталі підприємства протягом звітного періоду. Зокрема, він надає інформацію про внески власників (наприклад, збільшення капіталу шляхом додаткових внесків або капіталізації прибутку), а також про виплату дивідендів, які також впливають на грошові потоки підприємства. Виплата дивідендів може призвести до значних відтоків грошових коштів, і хоча це не є безпосереднім результатом операційної діяльності, вона має прямий вплив на фінансові потоки, зменшуючи доступні кошти для покриття інших витрат або для реінвестицій у підприємство. Зміни в структурі власного капіталу можуть також сигналізувати про зміну стратегії компанії, наприклад, про намір залучити додаткове фінансування або віддати частину прибутку власникам. Звіт про власний капітал важливий для розуміння того, як ці операції можуть впливати на ліквідність і фінансову стійкість компанії.

Примітки до фінансової звітності (Форма №5) є додатковим джерелом інформації, яке пояснює всі аспекти фінансової звітності, включаючи деталі облікової політики підприємства щодо грошових коштів, структуру залишків на рахунках та їх рух. У примітках можуть бути надані додаткові пояснення щодо облікових оцінок, таких як методи амортизації, класифікація витрат, або інші важливі облікові рішення, які можуть вплинути на облік грошових потоків. Наприклад, можуть бути вказані правила обліку депозитів, короткострокових фінансових інвестицій, або специфічні положення щодо обліку дебіторської та кредиторської заборгованості, які прямо пов'язані з грошовими потоками підприємства. Завдяки приміткам користувачі фінансової звітності, такі як інвестори, кредитори або аналітики, отримують глибше розуміння фінансового стану підприємства і можуть більш точно

оцінити, як різні аспекти облікової політики підприємства можуть вплинути на його грошові потоки. Це особливо важливо для підприємств, які хочуть забезпечити прозорість своєї фінансової діяльності та надати інвесторам чітке розуміння можливих ризиків або стратегічних рішень, які можуть впливати на ліквідність та фінансову стійкість.

Таким чином, ці форми є важливими інструментами для комплексного розуміння фінансового стану підприємства, особливо в контексті управління грошовими потоками. Проте для малого підприємства, як ТОВ «Південенергомонтаж», яке не зобов'язане складати Звіт про рух грошових коштів, ці форми також можуть стати додатковим джерелом інформації для внутрішнього аналізу та управління фінансами.

РОЗДІЛ 3.

ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ТОВ "ПІВДЕНЕНЕРГОМОНТАЖ" ТА ШЛЯХИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

3.1. Методика аналізу грошових потоків

Аналіз грошових потоків є важливим інструментом для оцінки фінансового стану підприємства та його здатності генерувати грошові кошти для покриття поточних зобов'язань, фінансування інвестицій та розвитку діяльності. Для ефективного аналізу грошових потоків ТОВ «Південенергомонтаж» необхідно вдосконалити існуючу методику, що дозволить отримати більш точні та детальні дані про фінансову діяльність підприємства.

Для більш детального аналізу грошових потоків важливо здійснювати прогнозування майбутніх грошових надходжень і витрат на основі історичних даних та очікуваних змін у бізнес-середовищі. Це дозволить передбачити потенційні проблеми з ліквідністю та своєчасно вжити заходів для забезпечення стабільного фінансування підприємства. Для прогнозування грошових потоків слід зібрати і проаналізувати дані про грошові потоки за кілька попередніх періодів (наприклад, за 2-3 роки). Важливо звернути увагу на сезонні коливання, зміни в обсягах продажів, витрати, рух грошових коштів у різних напрямках (операційний, інвестиційний, фінансовий). Це дозволить побудувати базову модель прогнозування, орієнтуючись на тренди. Для точнішого прогнозування потрібно ідентифікувати основні фактори, що впливають на грошові потоки підприємства. Це можуть бути зміни в ринкових умовах (ціни на сировину, попит на продукцію), зміни в політиці постачальників і покупців, коливання валютних курсів, відсоткові ставки, а також макроекономічні фактори (інфляція, податкові зміни). Запровадження

прогнозування грошових потоків дозволить ТОВ «Південенергомонтаж» краще контролювати фінансові ризики, ефективно планувати та використовувати свої ресурси, що в результаті допоможе забезпечити стабільне і безперебійне функціонування підприємства в умовах змінюваного ринкового середовища. Також, потрібно більш детально класифікувати грошові потоки за напрямками діяльності: операційна, інвестиційна та фінансова. Це дозволить точніше визначити, які саме активності (наприклад, операційні доходи, витрати на виробництво, інвестиційні витрати) створюють більший вплив на фінансовий результат підприємства.

Для більш детального розуміння джерел грошових потоків підприємству доцільно запровадити систематичний аналіз руху коштів окремо за різними проектами чи напрямками діяльності. Наприклад, це можуть бути такі ключові сфери, як будівництво, обслуговування клієнтів, постачання матеріалів, модернізація обладнання чи інші важливі напрямки. Такий підхід дозволить ідентифікувати, які саме сегменти бізнесу є найбільш прибутковими, а які, навпаки, створюють значні витрати та можуть потребувати оптимізації. Для цього необхідно впровадити систему детальної фінансової звітності, яка фіксує всі грошові потоки в межах кожного проекту. Це може включати дані про доходи, операційні витрати, витрати на інвестиції та фінансування, а також супутні витрати, такі як адміністративні чи маркетингові. Детальний аналіз допоможе не лише оцінити фінансову ефективність кожного напрямку, але й визначити ключові фактори, що впливають на рентабельність. Наприклад, можна виявити, які напрямки діяльності потребують додаткового фінансування для досягнення більшого прибутку, а які можуть бути скорочені чи реорганізовані для мінімізації витрат. Окрім цього, аналіз грошових потоків за напрямками діяльності сприятиме прийняттю більш обґрунтованих управлінських рішень, таких як перерозподіл ресурсів, визначення пріоритетів у реалізації проектів, впровадження інновацій чи відмова від нерентабельних видів діяльності. У підсумку, це дозволить підприємству не лише підвищити

ефективність управління грошовими потоками, але й загалом покращити фінансову стабільність і конкурентоспроможність на ринку.

Для більш точного аналізу грошових потоків підприємству важливо включати до звітності не лише базові фінансові показники, такі як доходи, витрати, залишки коштів на рахунках чи розподіл потоків за напрямками діяльності, але й деталізовану інформацію про контрагентів. Це включає дані про основних постачальників, покупців, підрядників, їхню фінансову стабільність, кредитну історію, а також своєчасність виконання фінансових зобов'язань. Такий підхід дозволить краще оцінити ризики, пов'язані з можливими затримками платежів чи невиконанням умов угод з боку контрагентів. Крім того, у звітності варто враховувати фінансові умови укладених договорів, такі як строки розрахунків, умови відстрочення платежів, знижки за своєчасну оплату, штрафні санкції за затримку виконання зобов'язань тощо. Це дозволить прогнозувати рух коштів з урахуванням умов співпраці, а також ефективніше планувати грошові потоки. Взаємні зобов'язання між підприємством і контрагентами також слід відображати у звітності. Це можуть бути зобов'язання за договорами поставок, авансові платежі, зобов'язання щодо виконання підрядних робіт тощо. Така інформація допоможе уникнути ситуацій, коли підприємство не має достатньо ліквідності для виконання своїх зобов'язань, або коли очікувані надходження від контрагентів затримуються через спірні питання чи затримки. Включення цієї інформації до звітності забезпечить більш комплексний і деталізований підхід до аналізу грошових потоків. Це дозволить не лише оцінювати поточний стан фінансової діяльності, але й прогнозувати можливі ризики, визначати шляхи їх мінімізації та оптимізувати управління коштами. У результаті підприємство зможе оперативніше реагувати на зміни у фінансово-економічному середовищі, покращити ліквідність та забезпечити стабільний розвиток у довгостроковій перспективі.

Важливо впровадити систематичний моніторинг фінансових ризиків, таких як валютні коливання, зміни відсоткових ставок, ризики неплатежів контрагентів. Це дозволить своєчасно прогнозувати можливі ускладнення грошових потоків та вжити відповідних заходів для зменшення їхнього впливу на фінансовий стан підприємства.

Для оцінки ефективності грошових потоків підприємству необхідно застосовувати порівняльний аналіз, що передбачає порівняння власних фінансових показників не лише з попередніми періодами, але й із загальноприйнятими стандартами та практиками галузі. Це дає змогу виявити як сильні сторони, так і слабкі місця в управлінні грошовими потоками, що стає основою для розробки ефективних стратегій оптимізації. Порівняння з галузевими стандартами дозволяє оцінити, наскільки підприємство відповідає середньому рівню ефективності в своїй сфері. Наприклад, аналіз коефіцієнтів ліквідності, обіговості активів чи маржинальності грошових потоків може показати, чи є підприємство конкурентоспроможним у своїй галузі або які аспекти його фінансової діяльності потребують покращення. У випадку значних відхилень від середніх значень слід визначити їхні причини: чи це наслідок зовнішніх факторів, таких як економічні умови, або внутрішніх проблем, таких як недостатня ефективність управлінських рішень. Окрім того, порівняння з провідними компаніями галузі (бенчмаркінг) допомагає визначити найкращі практики управління грошовими потоками, які можуть бути адаптовані до умов конкретного підприємства. Наприклад, якщо виявлено, що лідери галузі застосовують сучасні методи прогнозування та автоматизації обліку, доцільно вивчити їхній досвід і впровадити подібні інструменти у власній діяльності. Такий підхід також сприяє виявленню можливостей для оптимізації внутрішніх процесів. Наприклад, якщо аналіз показує, що обіговість коштів на підприємстві значно повільніша, ніж у конкурентів, це може вказувати на необхідність удосконалення процесів управління дебіторською заборгованістю, прискорення розрахунків з

клієнтами чи оптимізації закупівельної діяльності. Важливим етапом є аналіз відповідності власних фінансових показників нормативним вимогам регуляторів або інвесторів. Якщо підприємство планує залучати зовнішнє фінансування, порівняння з галузевими стандартами дозволить продемонструвати кредиторам або інвесторам свій фінансовий стан та перспективи зростання.

Шляхи вдосконалення методики аналізу грошових потоків систематизуємо у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Вдосконалення методики аналізу грошових потоків

Рекомендація	Переваги
Запровадження прогнозування грошових потоків	Дозволяє передбачити потенційні проблеми з ліквідністю, забезпечує своєчасне фінансування та підвищує фінансову стабільність підприємства.
Удосконалення класифікації грошових потоків	Збільшує точність аналізу фінансових результатів, дозволяє більш ефективно розподіляти ресурси та оцінювати ефективність різних напрямів діяльності.
Аналіз руху грошових коштів у розрізі проектів	Дозволяє виявити найбільш прибуткові або найбільш затратні сегменти бізнесу, оптимізувати розподіл ресурсів і поліпшити фінансову ефективність кожного проекту.
Інтеграція сучасних фінансових інструментів	Забезпечує можливість моніторингу фінансового стану підприємства в реальному часі, що дозволяє оперативно реагувати на зміни і підвищує точність прийнятих рішень.
Розширення інформаційної бази для аналізу	Покращує розуміння всіх ризиків, які можуть вплинути на грошові потоки, що дозволяє точніше планувати фінансову діяльність і зменшувати ризики.
Покращення моніторингу та аналізу фінансових ризиків	Допомагає своєчасно виявляти і коригувати фінансові ризики, зокрема валютні коливання та неплатежі, що підвищує стабільність грошових потоків.
Використання порівняльного аналізу з галузевими стандартами	Допомагає ідентифікувати недоліки у фінансових процесах та оптимізувати їх на основі кращих практик галузі, що сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємства.

Джерело: розроблено автором на основі [40, с.152]

ТОВ «Південенергомонтаж» дозволить підвищити точність оцінки фінансової діяльності підприємства, виявити ключові фактори, що впливають на рух коштів, а також своєчасно реагувати на зміни у бізнес-середовищі. Це, в свою чергу, забезпечить стабільне фінансування, підвищить ефективність управлінських рішень та знизить фінансові ризики підприємства.

3.2. Аналіз ефективності процесу управління грошовими потоками досліджуваного підприємства

Аналіз ефективності процесу управління грошовими потоками ТОВ «Південенергомонтаж» є ключовим етапом для визначення фінансової стабільності підприємства та здатності забезпечити своєчасне виконання зобов'язань, підтримувати належний рівень ліквідності та фінансувати майбутній розвиток.

Аналіз фінансової звітності ТОВ «Південенергомонтаж» за 2021-2023 роки, наведений у таблиці 3.2, дає змогу оцінити загальний фінансовий стан підприємства та його здатність генерувати грошові потоки для покриття зобов'язань і фінансування подальшої діяльності.

Таблиця 3.2 – Аналіз фінансової звітності ТОВ «Південенергомонтаж» за 2021-2023 рр.

Показники	2021, тис. грн	2022, тис. грн	2023, тис. грн	Абсолютне відхилення 2023 до 2021 рр.
Необоротні активи	440.10	351.80	301.60	-138,50
Оборотні активи	517.30	286.20	634.50	+117,20
Власний капітал	-1 529.10	-2 128.80	-2 419.60	-890,50
Поточні зобов'язання	2 486.50	2 766.80	3 355.70	+869,20
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	1 561.50	419.40	1 160.60	-400,90
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	767.20	283.80	644.00	-123,20
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	-847.40	-599.70	-290.80	+556,60

Джерело: сформовано автором за інформацією Звіту про фінансові результати (форма № 2-м) ТОВ «Південенергомонтаж»

Згідно табл.3.2, підприємство за 2023 рік покращило своє фінансове становище в частині чистого прибутку та зменшило собівартість продукції, але спостерігається зниження оборотних активів і падіння доходів від реалізації продукції, що вимагає подальшого розслідування причин та можливих шляхів покращення ситуації. Баланс показує, що за три роки підприємство зазнавало

збитків: нерозподілений прибуток значно зменшувався з (-1 539,1) тис. грн у 2021 році до (-2 429,6) тис. грн у 2023 році. Це свідчить про наявність проблем у фінансовій стабільності підприємства. Оборотні активи коливаються від 517,3 тис. грн у 2021 році до 634,5 тис. грн у 2023 році, що свідчить про збільшення запасів та дебіторської заборгованості. Основні джерела грошових коштів ТОВ «Південенергомонтаж» формуються через чистий дохід від реалізації продукції, що значно варіюється: у 2021 році цей показник становив 1 561,5 тис. грн, в 2022 році зменшився до 419,4 тис. грн, а в 2023 році знову збільшився до 1 160,6 тис. грн. Собівартість реалізованої продукції також коливалася, що впливає на рівень грошових потоків від операційної діяльності.

Витрати на виробництво та інші операційні витрати у 2022 році були значно нижчими (750,6 тис. грн), але знову зросли в 2023 році до 807,4 тис. грн. Інші операційні доходи залишаються незначними, що свідчить про відсутність суттєвих надходжень поза основною діяльністю. Найбільшу частку витрат у структурі фінансових результатів займають операційні витрати, що свідчить про високу залежність підприємства від основної діяльності (табл. 3.3).

Аналіз грошових потоків ТОВ «Південенергомонтаж» за три роки свідчить про певні тенденції, що впливають на фінансову стабільність підприємства. Зниження чистого доходу від реалізації продукції в 2023 році на 400.90 тис. грн порівняно з 2021 роком (-25.7%) вказує на зменшення обсягів продажів або інші фактори, що негативно впливають на доходи компанії. Собівартість реалізованої продукції також знизилась на 123.20 тис. грн (- 16.0%), що може свідчити про покращення ефективності виробничих витрат, хоча в абсолютних цифрах це не покриває зменшення доходів. Чисті операційні потоки у 2023 році становлять 516.60 тис. грн, що є значним зростанням порівняно з 2022 роком (135.60 тис. грн), хоча порівняно з 2021 роком спостерігається зниження на 277.70 тис. грн (-34.9%). Це означає, що

операційна діяльність підприємства не є повністю стабільною, і необхідно звернути увагу на оптимізацію витрат та збільшення доходів. Інвестиційні потоки продемонстрували негативну динаміку зменшення на 624.50 тис. грн, що становить 65.2% зниження порівняно з 2021 роком. Це свідчить про зменшення інвестиційної активності або несприятливі умови для реалізації інвестиційних проектів, що може обмежити зростання компанії в майбутньому.

Таблиця 3.3 – Аналіз грошових коштів ТОВ «Південенергомонтаж»

Метод аналізу	Показники для аналізу	2021	2022	2023	Абсолютне відхилення 2023/2021	Відносне відхилення 2023/2021
1	2	3	4	5	6	7
Операційні надходження	Чистий дохід від реалізації продукції (тис. грн)	1 561.50	419.40	1 160.60	-400.90	-25.7%
Операційні витрати	Собівартість реалізованої продукції (тис. грн)	767.20	283.80	644.00	-123.20	-16.0%
Чисті операційні потоки	Чистий дохід - собівартість (тис. грн)	794.30	135.60	516.60	-277.70	-34.9%
Інвестиційні потоки	Зміни в оборотних і необоротних активах (тис. грн)	957.40	-65.00	332.90	-624.50	-65.2%
Фінансові потоки	Зміни у власному капіталі	-1 529.10	-2 128.80	-2 419.60	-890.50	58.3%
Фінансові потоки	Зміни в поточних зобов'язаннях (тис. грн)	2 486.50	2 766.80	3 355.70	869.20	34.9%

Джерело: сформовано автором за інформацією Звіту про фінансові результати (форма № 2-м) ТОВ «Південенергомонтаж»

Фінансові потоки також зазнали значних змін. Зміни у власному капіталі погіршились на 890.50 тис. грн, що є збільшенням збитків на 58.3% порівняно з 2021 роком. Це може свідчити про проблеми у фінансуванні або втрату

капіталу через фінансові труднощі. Водночас зростання поточних зобов'язань

Показник	Формула	2022 р.	2023 р.	Абсолютне відхилення, %
Коефіцієнт ліквідності грошових потоків	Грошові надходження / Грошові видатки	0,405	0,800	0,395
Коефіцієнт відношення грошових надходжень до чистого грошового потоку	Грошові надходження / Чистий грошовий потік	0,699	3,991	3,292
Коефіцієнт поповнення грошових засобів	Грошові надходження / Залишок грошових коштів	28,148	11,311	16,837
Коефіцієнт окупності грошового потоку	Грошові видатки / Грошові надходження	2,466	1,250	1,216
Коефіцієнт притоку грошових засобів	Чистий грошовий потік / Грошові надходження	-1,429	-0,250	1,179
Коефіцієнт ефективності грошового потоку	Чистий грошовий потік / Грошові видатки	-0,579	-0,200	0,379

на 869.20 тис. грн (34.9%) може бути ознакою зростання фінансових зобов'язань, що може збільшити ризики ліквідності, хоча і підвищує короткострокову фінансову стабільність компанії. Коефіцієнти ефективності використання грошових коштів наведено у таблиці 3.4.

Таблиця 3.4 - Коефіцієнти ефективності використання грошових потоків

Джерело: сформовано автором за інформацією Звіту про фінансові результати (форма № 2-м) ТОВ «Південенергомонтаж»

Загалом, аналіз фінансових показників ТОВ «Південенергомонтаж» вказує на кілька ключових аспектів, які потребують уваги для поліпшення фінансової ситуації підприємства в майбутньому. Перш за все, важливо зосередитися на удосконаленні операційної діяльності. Оскільки чистий дохід від реалізації продукції зменшився в порівнянні з попередніми роками, підприємству необхідно переглянути свою стратегію продажів, маркетингу та взаємодії з клієнтами. Можливо, варто скоротити витрати на виробництво або оптимізувати ланцюги постачання, щоб зменшити собівартість реалізованої продукції та покращити рентабельність. Також значну увагу потрібно приділити зменшенню витрат. Розмір собівартості реалізованої продукції

залишається високим, що вказує на потенційні резерви для скорочення витрат на виробництво. Важливо оцінити внутрішні процеси та знайти можливості для зниження витрат, таких як оптимізація використання ресурсів, впровадження нових технологій або підвищення ефективності праці. Це дозволить підвищити маржинальність бізнесу, що в свою чергу позитивно позначиться на фінансових результатах підприємства. Щодо інвестиційної стратегії, то необхідно переглянути підходи до залучення та використання інвестицій. Інвестиційні потоки за останні роки демонструють нестабільність, що може бути результатом неефективного розподілу ресурсів або недостатньо обґрунтованих інвестиційних рішень. ТОВ «Південенергомонтаж» повинно ретельно оцінити поточні активи, визначити пріоритетні напрямки для інвестицій та забезпечити більш ефективне використання фінансових ресурсів. Це може включати зосередження на інвестиціях у модернізацію виробничих потужностей або розвиток нових продуктів, що дозволить збільшити конкурентоспроможність та забезпечити сталий розвиток підприємства в довгостроковій перспективі. У цілому, для поліпшення фінансової ситуації підприємства необхідно зосередитись на оптимізації як операційної, так і інвестиційної діяльності.

З аналізу грошових потоків ТОВ «Південенергомонтаж» можна зробити кілька важливих висновків, які вказують на значні проблеми в обліку та звітності підприємства. Складність у класифікації операцій з коштами також створює додаткові труднощі при оцінці грошових потоків та визначенні їхнього впливу на загальний фінансовий результат компанії. Удосконалення методів обліку грошових потоків також включає впровадження більш чіткої класифікації операцій, що дозволить підприємству краще відстежувати надходження та витрати за різними напрямками. Це сприятиме більш точному прогнозуванню грошових потоків і дозволить ефективніше планувати майбутні витрати та інвестиції. Підвищена точність і оперативність фінансової звітності дозволить керівництву підприємства швидше реагувати на зміни в

ринковій ситуації та приймати більш обґрунтовані рішення щодо розподілу ресурсів. У результаті впровадження цих змін ТОВ «Південенергомонтаж» зможе значно підвищити ефективність управлінських рішень, забезпечити стабільність фінансової діяльності та створити більш сприятливі умови для планування майбутніх витрат і інвестицій. Це сприятиме не тільки оптимізації фінансових потоків, а й зміцненню фінансової стійкості компанії в цілому, що є критично важливим для її розвитку та зростання на ринку.

Вдосконалення аналізу ефективності процесу управління грошовими потоками ТОВ «Південенергомонтаж» є важливим етапом для підвищення фінансової стабільності та здатності підприємства адекватно реагувати на зміни в ринковому середовищі. Розглянемо пропозиції щодо вдосконалення аналізу ефективності грошових потоків в таблиці 3.5.

Таблиця 3.5 – Пропозиції щодо вдосконалення аналізу ефективності грошових потоків

Пропозиція	Очікуваний результат
Інтегрована система прогнозування грошових потоків	Забезпечення своєчасного реагування на зміни ліквідності та ефективне планування великих інвестиційних проектів.
Аналіз грошових потоків за категоріями	Покращення прозорості фінансових потоків і визначення найбільш прибуткових або затратних напрямів діяльності.
Сучасні фінансові інструменти	Зниження помилок у прогнозуванні та швидка адаптація до зовнішніх умов.
Оцінка ефективності інвестиційних потоків	Підвищення ефективності інвестиційних рішень і зменшення залежності від нестабільних джерел фінансування.
Оптимізація витрат та управління операційними потоками	Скорочення витрат на виробництво та обслуговування, підвищення рентабельності операційної діяльності.
Поліпшення управління фінансовими потоками	Зниження фінансових ризиків і стабільність грошових потоків.
Застосування фінансових коефіцієнтів	Своєчасне виявлення фінансових проблем і покращення фінансової стійкості.
Аналіз зовнішнього середовища та управління ризиками	Підвищення захищеності від зовнішніх факторів і стабільність фінансової діяльності.
Залучення зовнішніх консультантів	Підвищення ефективності управління грошовими потоками завдяки зовнішньому досвіду та незалежній оцінці.

Джерело: сформовано автором

Запровадження детального та регулярного прогнозування грошових потоків дозволить підприємству не тільки передбачити потенційні проблеми з ліквідністю, але й ефективно планувати використання наявних ресурсів. Для цього можна використовувати:

- короткострокові прогнози для оперативного управління ліквідністю (на основі даних за попередні періоди та очікуваних змін в ринковому середовищі);
- довгострокові прогнози, що дозволяють планувати великі інвестиційні проекти, а також зменшити залежність від нестабільних джерел фінансування.

Для кращого розуміння фінансових результатів необхідно здійснювати поділ грошових потоків на більш детальні категорії:

- операційні потоки: аналіз надходжень і витрат за конкретними видами діяльності (наприклад, розподіл доходів за окремими сегментами продукції або ринками);
- інвестиційні потоки: визначення ефективності інвестицій (розподіл інвестицій за напрямками, оцінка прибутковості інвестицій);
- фінансові потоки: оцінка залучення та використання фінансових ресурсів, оптимізація структури капіталу.

Для підвищення ефективності управління інвестиційними потоками важливо проводити детальний аналіз інвестиційних проектів, оцінюючи їхню окупність і потенційні ризики. Це дозволяє ухвалювати більш обґрунтовані рішення щодо вибору інвестицій. Крім того, варто активно залучати додаткові інвестиції шляхом збільшення капіталу або пошуку нових джерел фінансування, таких як рефінансування боргів чи використання новітніх фінансових інструментів. Важливо враховувати довгострокову вигоду від інвестицій, орієнтуючись не лише на їхні поточні витрати, а й на стратегічні перспективи.

Поліпшення операційних потоків може бути досягнуто шляхом

зниження витрат на виробництво та обслуговування. Для цього необхідно регулярно аналізувати витрати й шукати можливості їх оптимізації, наприклад, зменшуючи витрати на сировину або енергоносії. Важливим кроком є впровадження бюджетування з контролем виконання планових витрат, що дозволяє своєчасно виявляти перевищення та коригувати їх.

Забезпечення фінансової стабільності й зниження ризиків пов'язане з впровадженням гнучкого управління поточними зобов'язаннями, що дає змогу оперативно зменшувати заборгованість. Також доцільно планувати фінансування з урахуванням змін у структурі капіталу, обираючи оптимальну стратегію фінансування для кожного конкретного періоду. Це забезпечить збалансованість грошових потоків і підвищить їхню стійкість.

Регулярний розрахунок та моніторинг таких ключових фінансових коефіцієнтів, як ліквідність, прибутковість та рентабельність, дозволить своєчасно реагувати на зміни в стані фінансів підприємства. Такі показники як покриття відсотків чи платоспроможність дозволяють швидко оцінити ризики та прийняти необхідні фінансові рішення.

Ефективне управління грошовими потоками не можливе без урахування зовнішніх факторів, таких як зміни в економічному середовищі, конкурентне середовище, курсові коливання, законодавчі зміни тощо. Тому важливо включити в процес управління грошовими потоками:

- постійний моніторинг макроекономічних показників;
- розробку стратегій для мінімізації ризиків, зокрема через хеджування валютних ризиків чи оптимізацію структури зовнішніх запозичень.

Для досягнення високої ефективності можна залучати незалежних консультантів для проведення глибокого аналізу фінансового стану підприємства, що дозволить виявити слабкі місця та надасть рекомендації щодо покращення управління грошовими потоками.

Вдосконалення аналізу ефективності управління грошовими потоками ТОВ «Південенергомонтаж» потребує комплексного підходу, що включає

запровадження прогнозування, вдосконалення методів аналізу та оптимізацію фінансових стратегій. Використання новітніх технологій для прогнозування, більш глибоке розподілення грошових потоків за категоріями, а також ефективне управління фінансами дозволять підприємству забезпечити фінансову стабільність і сприятимуть його зростанню та розвитку в умовах нестабільного ринкового середовища.

Ефективність управління грошовими потоками ТОВ «Південенергомонтаж» вимагає значного покращення, особливо в частині оптимізації операційних витрат, стабільності інвестиційних потоків та управління фінансами. Підприємству потрібно фокусуватися на плануванні та прогнозуванні грошових потоків, контролюванні витрат та удосконаленні стратегії фінансування, що дозволить знизити ризики та забезпечити стабільний розвиток у майбутньому.

3.3. Шляхи оптимізації управління грошовими потоками ТОВ «Південенергомонтаж»

Ефективне управління грошовими потоками є ключовим аспектом забезпечення фінансової стабільності та конкурентоспроможності підприємства. ТОВ «Південенергомонтаж» має враховувати сучасні виклики ринкового середовища, включаючи нестабільність економічної ситуації, високий рівень конкуренції та зміни у потребах клієнтів. Оптимізація управління грошовими потоками дозволяє не лише підвищити ліквідність та платоспроможність, але й створює базу для довгострокового розвитку підприємства.

Для забезпечення ефективного управління грошовими потоками та досягнення фінансової стабільності ТОВ «Південенергомонтаж» необхідно впроваджувати комплексні заходи, спрямовані на оптимізацію ключових аспектів фінансової діяльності. У таблиці 3.5 представлено основні напрями

вдосконалення управління грошовими потоками, а також очікувані результати їх реалізації, які сприятимуть підвищенню ліквідності, зниженню фінансових ризиків та раціональному використанню ресурсів. Ці заходи враховують як поточні потреби підприємства, так і перспективи його стратегічного розвитку та наведені у таблиці 3.5.

Результати аналізу та запропоновані шляхи оптимізації управління грошовими потоками ТОВ «Південенергомонтаж» свідчать про важливість комплексного підходу до вдосконалення фінансових процесів. Впровадження точного прогнозування майбутніх надходжень і витрат дозволить підприємству не лише покращити оцінку своїх грошових потреб, а й створити більш ефективну систему управління фінансовими ресурсами.

Таблиця 3.5 – Шляхи оптимізації управління грошовими потоками для ТОВ «Південенергомонтаж»

Напрямок оптимізації	Очікувані результати
1	2
Прогнозування грошових потоків	Поліпшення оцінки майбутніх грошових потреб, вчасне усунення проблем з ліквідністю.
Оптимізація структури капіталу	Зниження фінансових ризиків, стабільність ліквідності, скорочення витрат на обслуговування боргу.
Управління дебіторською та кредиторською заборгованістю	Зменшення простроченої заборгованості, зниження ризику неплатоспроможності клієнтів.
Зниження витрат на операційну діяльність	Вивільнення додаткових фінансових ресурсів, зниження собівартості продукції.
Інвестиційна діяльність	Зростання ефективності капіталовкладень, орієнтація на прибуткові та стратегічно важливі напрями.
Управління фінансовими потоками	Скорочення фінансових ризиків, поліпшення ліквідності та платоспроможності.
Ризик-менеджмент	Зменшення впливу зовнішніх факторів, зниження невизначеності та стабільність фінансових результатів.

Джерело: сформовано автором на основі даних ТОВ «Південенергомонтаж»

Завчасне визначення потенційних проблем з ліквідністю дасть можливість своєчасно реагувати на загрози, уникати касових розривів і забезпечувати стабільність фінансових потоків. Це також сприятиме ухваленню обґрунтованих управлінських рішень, таких як залучення

додаткових ресурсів або оптимізація витрат, що загалом зміцнить фінансову позицію підприємства.

Оптимізація структури капіталу стане важливим інструментом для зниження фінансових ризиків і підвищення стійкості компанії до зовнішніх змін. Збалансування частки власного і позикового капіталу дозволить уникнути надмірного фінансового навантаження та скоротити витрати на обслуговування боргу, що сприятиме підвищенню ліквідності й доступності фінансових ресурсів для розвитку підприємства.

Удосконалення управління дебіторською та кредиторською заборгованістю дозволить не лише мінімізувати ризик накопичення прострочених зобов'язань, а й забезпечити стабільність оборотного капіталу. Ефективний контроль дебіторської заборгованості скоротить період її погашення, що позитивно позначиться на грошовому потоці. З іншого боку, грамотне управління кредиторською заборгованістю сприятиме оптимальному використанню відстрочок платежів без загрози порушення договірних зобов'язань. Це забезпечить своєчасне виконання фінансових операцій і зміцнить довіру з боку партнерів та контрагентів.

Скорочення операційних витрат через автоматизацію, впровадження енергоощадних технологій та оптимізацію логістичних процесів стане основою для підвищення ефективності діяльності підприємства. Автоматизація дозволить зменшити витрати на ручну працю, підвищити продуктивність і мінімізувати ризик помилок, що забезпечить не лише економію коштів, а й покращення якості продукції та послуг. Використання енергоощадних технологій сприятиме зменшенню витрат на енергоресурси, що набуває особливого значення в умовах зростання цін на енергію. Оптимізація логістичних процесів, наприклад, через удосконалення маршрутів доставки або впровадження сучасних систем управління ланцюгами поставок, дозволить значно знизити транспортні витрати і скоротити час виконання замовлень. У результаті, зниження собівартості

продукції відкриє можливості для створення додаткових фінансових ресурсів, які можуть бути спрямовані на реалізацію нових проектів або розвиток існуючих напрямів діяльності.

Зміна підходів до інвестиційної діяльності, заснована на ретельному відборі проектів і зосередженні на стратегічно важливих напрямках, сприятиме максимізації ефективності використання капіталу. Такий підхід дозволить підприємству інвестувати в найбільш перспективні та прибуткові сфери, що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності та забезпеченню довгострокового зростання. Крім того, детальний аналіз ризиків і потенційної віддачі від інвестицій мінімізує ймовірність нераціонального використання фінансових ресурсів.

Управління фінансовими потоками стане важливим елементом забезпечення стабільності та надійності фінансової діяльності. Регулярна оптимізація структури зобов'язань дозволить підприємству скоротити витрати на обслуговування боргу та збалансувати співвідношення короткострокових і довгострокових зобов'язань. Використання фінансових коефіцієнтів для аналізу грошових потоків, таких як коефіцієнт ліквідності або оборотності активів, допоможе ідентифікувати слабкі місця у фінансовій системі підприємства та вчасно ухвалювати коригувальні рішення. Ці заходи забезпечать зменшення фінансових ризиків, підвищення платоспроможності та стабільність фінансової діяльності, що дозволить підприємству ефективніше адаптуватися до змін ринкових умов.

Зрештою, впровадження ефективного ризик-менеджменту забезпечить зниження впливу зовнішніх факторів, таких як валютні коливання та економічна нестабільність, що сприятиме фінансовій стійкості підприємства. Таким чином, інтеграція зазначених заходів забезпечить ТОВ «Південенергомонтаж» стабільний розвиток та конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі.

Оптимізація управління грошовими потоками є важливою умовою

фінансової стійкості та розвитку ТОВ «Південенергомонтаж». Запровадження ефективних систем прогнозування, управління витратами, покращення інвестиційної та фінансової діяльності дозволить підприємству не тільки підвищити свою ліквідність, але й знизити фінансові ризики, забезпечивши стабільне та збалансоване зростання в умовах динамічного ринкового середовища.

Реалізація запропонованих заходів оптимізації управління грошовими потоками може зіткнутися з рядом труднощів, які варто враховувати під час впровадження. Прогнозування грошових потоків може ускладнюватися через нестабільність ринку, що робить точне передбачення майбутніх грошових потреб менш надійним. Неповнота або недостовірність даних, необхідних для прогнозування, також може знизити ефективність цього інструменту. Оптимізація структури капіталу потребує ретельного аналізу та залучення додаткових фінансових ресурсів. Проте в умовах обмеженого доступу до кредитних ресурсів або високої вартості запозичень підприємство може зіткнутися зі складнощами в реалізації цього заходу. Балансування між власним і позиковим капіталом також може бути проблематичним через ризик переобтяження боргами. Управління дебіторською та кредиторською заборгованістю може бути обмежене через несприятливі фінансові умови партнерів, що збільшує ризик неплатоспроможності клієнтів і призводить до накопичення простроченої заборгованості. Невчасні розрахунки можуть погіршувати репутацію підприємства. Зниження витрат на операційну діяльність може вимагати значних організаційних змін, що часто зустрічає опір з боку персоналу. Крім того, скорочення витрат без втрати якості продукції чи послуг є складним завданням, що потребує чіткого аналізу і грамотного впровадження. Інвестиційна діяльність може стикатися з труднощами у визначенні найбільш ефективних напрямків капіталовкладень. Високий рівень ризиків та невизначеності на ринку також ускладнює досягнення бажаних результатів. Управління фінансовими потоками

передбачає високу координацію між усіма підрозділами підприємства, що може бути складним в умовах недостатньої внутрішньої комунікації чи застарілих методів управління. Ризик-менеджмент вимагає залучення кваліфікованих фахівців та аналізу великого обсягу інформації. В умовах швидких змін зовнішнього середовища навіть добре сплановані заходи можуть не забезпечувати повного захисту від ризиків, що створює додаткові виклики для підприємства.

Можна зробити висновки, що реалізація запропонованих шляхів оптимізації управління грошовими потоками дозволить ТОВ «Південенергомонтаж» значно підвищити фінансову стабільність та ефективність діяльності. Вдосконалення прогнозування забезпечить більш точне планування грошових потреб і своєчасне реагування на ризики ліквідності. Оптимізація структури капіталу зменшить фінансові ризики та витрати на обслуговування боргу, а ефективне управління дебіторською та кредиторською заборгованістю мінімізує ризики неплатоспроможності клієнтів і прискорить обіг капіталу. Крім того, зниження операційних витрат сприятиме вивільненню додаткових фінансових ресурсів, а раціональний підхід до інвестиційної діяльності забезпечить концентрацію на найбільш прибуткових та стратегічно важливих проектах. Таким чином, впровадження запропонованих заходів стане основою для підвищення конкурентоспроможності та фінансової стійкості підприємства в довгостроковій перспективі.

ВИСНОВКИ

У першому розділі досліджено теоретичні аспекти облікового забезпечення управління грошовими потоками підприємства, що є основою для аналізу та прийняття ефективних управлінських рішень. Розкрито економічну сутність грошових потоків як ключового елементу фінансового циклу підприємства, що забезпечує його стійкість і платоспроможність.

Грошові потоки розглядаються як рух фінансових ресурсів у процесі операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, що є основою для створення доданої вартості й досягнення стратегічних цілей підприємства. Проаналізовано класифікацію грошових потоків, яка враховує їхні джерела, напрями руху, часові характеристики та інші критерії, що дозволяють більш точно оцінити їхню структуру та динаміку. Увагу зосереджено на необхідності обліку різних аспектів грошових потоків для забезпечення цілісності фінансової інформації.

Також у розділі розглянуто нормативно-правову базу, яка регулює облік грошових потоків, та визначено роль інформаційного забезпечення як інструменту підтримки управлінських процесів. Визначено, що дотримання законодавчих вимог та національних стандартів бухгалтерського обліку забезпечує прозорість і достовірність даних про грошові потоки, що є необхідним для ефективного управління фінансами підприємства.

У другому розділі роботи зосереджено увагу на методичних і організаційних аспектах управління грошовими потоками підприємства ТОВ «Південенергомонтаж». Розглянуто основні підходи та принципи, які використовуються для обліку грошових потоків, а також запропоновано шляхи їх удосконалення для підвищення ефективності управління підприємством. Організація обліку грошових потоків має базуватися на чітких принципах, які забезпечують точність, своєчасність і прозорість грошових операцій. Важливим аспектом є дотримання принципу відповідності, що

дозволяє забезпечити відповідність облікових методів чинному законодавству та міжнародним стандартам.

Окрему увагу приділено документальному оформленню операцій, що стосуються грошових потоків. Проаналізовано існуючі форми первинних документів і системи їх обробки для забезпечення належного обліку наявності та операцій з надходження та вибуття коштів, а саме прибуткових та видаткових касових ордерів, чекових книжок для отримання готівки з рахунку в банку, касової книги, платіжних інструкцій, банківської виписки. Рекомендовано удосконалення документації з метою покращення прозорості та зменшення ризику виникнення помилок в обліку, що дозволить забезпечити надійність фінансових звітів.

Методичні підходи до обліку грошових потоків включають застосування системи рахунків для реєстрації всіх надходжень та витрат підприємства. Це дозволяє не лише організувати точне відображення грошових операцій, але й здійснювати контроль за ефективністю використання фінансових ресурсів. Зокрема, використання спеціальних рахунків для класифікації різних типів грошових потоків дає змогу чітко розподіляти надходження і витрати за операційними, інвестиційними та фінансовими категоріями.

Проаналізовано облік грошових потоків в рамках аналітичних і синтетичних рахунків. Зазначено важливість забезпечення чіткої класифікації і розподілу грошових потоків для правильного відображення фінансових результатів. Надано рекомендації щодо удосконалення структури рахунків і облікових процедур, що дозволять більш точно і своєчасно реагувати на зміни в грошових потоках підприємства.

Поряд з організацією обліку, важливим є запровадження ефективних механізмів контролю за грошовими потоками. Це включає в себе моніторинг фінансових операцій і своєчасне виявлення можливих відхилень від запланованих показників. Такі механізми допомагають своєчасно реагувати на

зміни в фінансовому стані підприємства та уникати фінансових криз. Удосконалення існуючих методів обліку грошових потоків є необхідним для покращення точності прогнозування та підвищення ефективності управлінських рішень.

У третьому розділі представлено розгляд шляхів оптимізації управління грошовими потоками на підприємстві ТОВ «Південенергомонтаж», що включає методику аналізу грошових потоків, оцінку ефективності існуючих процесів управління та пропозиції щодо вдосконалення цієї сфери. Аналіз грошових потоків включає як горизонтальний, так і вертикальний аналіз руху грошових коштів, а також визначення ключових показників ліквідності, платоспроможності та рентабельності. Здійснення глибокого аналізу дозволяє виявити основні тенденції в управлінні фінансовими ресурсами, визначити основні джерела надходження та витрачання коштів, а також оцінити ефективність їх використання.

Основну увагу приділено оцінці поточного стану управління грошовими потоками на підприємстві, виявленню проблемних аспектів та їх впливу на фінансову стабільність організації. Здійснено порівняння поточних результатів управління грошовими потоками з нормативними показниками та встановлено невідповідності, що потребують коригування. Аналіз також охоплює фактори, які впливають на ефективність управління фінансовими ресурсами, такі як дебіторська та кредиторська заборгованість, складність в прогнозуванні грошових потоків та управлінські рішення, що не завжди відповідають реальним потребам підприємства.

Визначено основні напрямки, які можуть значно покращити ефективність управління фінансовими ресурсами. Одним із ключових напрямів є вдосконалення процесу прогнозування грошових потоків з використанням сучасних методів та інструментів фінансового аналізу, що дозволить точніше оцінювати потреби підприємства в грошових коштах та своєчасно вживати необхідних заходів для забезпечення ліквідності. Крім

того, запропоновано удосконалити структуру капіталу підприємства з метою зниження витрат на обслуговування боргів та зменшення фінансових ризиків. З метою зменшення дебіторської та кредиторської заборгованості рекомендовано впровадити більш ефективні механізми управління дебіторською заборгованістю, включаючи оптимізацію умов кредитування та посилення контролю за виконанням платіжних зобов'язань клієнтами та постачальниками.

Запропоновано розробити чітку стратегію для здійснення інвестицій, орієнтуючись на високоприбуткові та стратегічно важливі напрямки, що сприятиме зростанню ефективності капіталовкладень і забезпеченню довгострокової фінансової стабільності підприємства. Ці заходи дозволять не лише поліпшити внутрішній контроль над грошовими потоками, але й зміцнити фінансову стійкість підприємства, забезпечити своєчасну оплату зобов'язань і створити умови для стійкого розвитку в майбутньому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (ред. 01.10.204). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення 29.11.2024).
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV (ред. 15.11.204). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення 29.11.2024).
3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 29.11.2024).
4. Закон України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій в сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 06.07.1995 № 265/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-вр#Text> (дата звернення 29.11.2024).
5. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 № 2258-VIII (ред. 20.06.2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення 29.11.2024).
6. Закон України «Про національний банк України» від 20.05.1999 № 679-XIV. (ред. 08.11.2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text> (дата звернення 29.11.2024).
7. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> (дата звернення 29.11.2024).
8. Наказ МФУ від 07.02.2013 № 73 Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення 29.11.2024).

9. Наказ МФУ N 193 від 10.08.2000 Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 21 "Вплив змін валютних курсів". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text> (дата звернення 29.11.2024).

10. Наказ МФУ N 147 від 28.02.2002 Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 22 "Вплив інфляції". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0269-02#Text> (дата звернення 29.11.2024).

11. Наказ МФУ «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування» від 30.11.1999 № 291 (ред.29.07.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text> (дата звернення 29.11.2024).

12. Постанова Правління Національного банку України від 29.12.2017 № 148 Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text> (дата звернення 29.11.2024).

13. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 (МСБО 7). Звіт про рух грошових коштів. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_019#Text (дата звернення 29.11.2024).

14. Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 (МСФЗ 9). Фінансові інструменти від 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_016#Text (дата звернення 29.11.2024).

15. Міжнародний стандарт фінансової звітності 16 Оренда. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IFRS16-ukr_AH-compressed-1.pdf (дата звернення 29.11.2024).

16. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 21 (МСБО 21). Вплив змін валютних курсів. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_022#Text (дата звернення 29.11.2024).

17. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 29 (МСБО 29). Фінансова звітність в умовах гіперінфляції. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_048#Text (дата звернення 29.11.2024).
18. Азаренкова Г.М., Самородова Н.М. Бухгалтерський облік: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. К. Знання, 2019. 415 с.
19. Білуха М.Т. Аудит: Підручник. К. Вища школа, 2019. 385 с.
20. Бланк І. А. Управління грошовими потоками : навч. посібник / І.І. А. Бланк. – К. : Ніка-Центр, 2007. – 752 с.
21. Бойко Т.Ю. Механізм контролінгу грошових потоків суб'єкта господарювання: необхідність формування та реалізації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2020. № 42. С. 166- 170. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2020/42-2020/31.pdf> (дата звернення 20.11.2024).
22. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік. Підручник. Житомир : ЖІТІ, 2019. 608 с.
23. Бутинець Ф.Ф. Інформаційні системи бухгалтерського обліку: Підручник для студентів ВНЗ, 2-е вид. Житомир : ПП «Рута», 2017. 544 с.
24. Бухгалтерський облік в галузях економіки. В.Б. Захожай, М.Ф. Базась, М.М. Матюха, В.М. Базась. К. : МАУП, 2020. 967с.
25. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні : Навчально-практичний посібник під ред. С.Ф. Голова. Дніпропетровськ, ТОВ «Баланс-Клуб», 2020. 832 с.
26. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Орлова В.К., Савич Л.А. 2-е вид. К. : ЦУЯ, 2019. 268 с
27. Вовчак О.Д. Платіжні системи : навч. посібник. К. : Знання, 2018. 341 с.
28. Гольцова С.М., Плінус І.Й. Бухгалтерський облік : навч. посібник для студентів вузів. Суми: Університетська книга, 2016. 255 с.

29. Гриценко Л.Л., Боярко І.М., Роєнко В.В. Контролінг грошових потоків. *Актуальні проблеми економіки*. 2020. № 3. С. 148-154. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstreamdownload/123456789/57169/5/Hrytsenko_Kontrolinh.pdf;jsessionid=BBAE47D6D79B809589AB75F60E5556C2 (дата звернення 20.11.2024).

30. Гура Н.О. Облік видів економічної діяльності : навч. посіб. К. : Знання, 2019. 415 с.

31. Давидов Г.А. Аудит: навч. посіб. К. : Знання: Вища школа, 2021. 363 с.

32. Данилюк О.В. Формування обліково-аналітичної інформації для стратегічного управління грошовими потоками підприємства. *Проблеми інтеграції облікових підсистем фінансового, податкового, управлінського і статистичного обліку в Україні відповідно до вимог Європейських стандартів* : зб. наук. пр. ЖНАЕУ. 2017.

33. Должанський М.І., Должанський А.М., Бухгалтерський облік в Україні з використанням П(С)БО: навч. посіб. Л: Львівський банківський інститут НБУ, 2017. 494 с.

34. Дорохіна Ю. Безготівкові гроші як предмет злочинів проти власності. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 5. С. 78–82.

35. Дудурич М.С. Обліково-аналітичне забезпечення управління грошовими потоками підприємства. *Вінницький національний аграрний університет факультет обліку та аудиту*, 2023. URL: <http://socrates.vsau.org/b04213/html/cards/getfile.php/34667.pdf> (дата звернення 29.11.2024).

36. Економіка підприємства: Підручник. / за заг. ред. С. Ф. Покропивного. К. : КНЕУ, 2017. 678 с.

37. Економічний аналіз : навч. посібник за редакцією акад. НАНУ, професора М.Г. Чумаченка. Вид. 2-ге, перероб. і доп. К. : КНЕУ, 2018. 556 с.

38. Завадський Й.С., Осовська Г.В., Юшкевич О.О. Словник

економічних термінів : Менеджмент. Маркетинг, підприємництво. навч. метод. посібник. Житомир : ЖІТІ, 2019. 444 с

39. Заремба Є.М. Грошові потоки підприємства: сутність і класифікація. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. Вип. 2 (23), 2012. URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3068/1/10.pdf> (дата звернення 20.11.2024).

40. Зубілевич С.Я., Кравченко І.Ю., Прокопенко О.О. і др. Посібник з бухгалтерського обліку та складання звітності підприємствами України. 4-те вид. переробл. і доп. К. : Укrapaпiр, 2021. 472 с.

41. Інформаційні системи і технології в обліку : навч. посібник / Шквір В.Д., Загородній А.І., Височан О.С. Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2018. 268 с.

42. Колісник О. П., Замогильна А. В. Грошові потоки: сутність, класифікація та їх оптимізація в процесі управління. *Modern Economics*. 2018. № 10. С. 60-65. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/10-2018/kolisnyk.pdf> (дата звернення 20.11.2024).

43. Кулаковська Л. П., Піча Ю. В. Організація і методика аудиту : навч. посіб. К. : Каравела, 2019. 568 с.

44. Кундря-Висоцька О.П. Інтеграція в обліку грошових потоків: передумови та необхідність. *Тези Міжнародної наукової конференції «Розвиток обліку, аналізу і аудиту суб'єктів суспільного інтересу»* (20-21 жовтня 2017 року). Житомир. 2017. С. 87-89.

45. Кучеренко Т. Проблеми класифікації грошових коштів у звіті про рух грошових коштів. *Аграрна наука та освіта в умовах євроінтеграції: збірник наукових праць міжнар. наук.-практ. конф.* Ч.2. (20-21 березня 2019 р., м. Кам'янець-Подільський). Тернопіль : Крок, 2019. С. 119-121.

46. Левченко Н.М., Скірко М.А. Обліково-аналітичне забезпечення стратегічного управління грошовими коштами як складовою монетарних

активів підприємства. *Сталий розвиток економіки*. 2021. № 1. С. 213-219.

47. Лень В.С., Гливенко В.В. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика : навч. посіб. для студентів вузів. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 576 с.

48. Лишиленко О.В. Бухгалтерський фінансовий облік. Підручник. К. : Видавництво «Центр навчальної літератури», 2020. 528 с.

49. Марочкіна А.М. Бухгалтерський облік за національними стандартами : посібник для студентів вищих навчальних закладів. Харків : Торсінг, 2021. 296с.

50. Мельник К.В. Аналіз грошових потоків підприємства як інструмент прийняття управлінських рішень у бізнесі. *Корпоративні фінанси: проблеми та перспективи інноваційного розвитку: матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф.*, 21 черв. 2017 р. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана» [та ін.]; оргком.: В. К. Хлівний (голова) [та ін.]. Електрон. текст. дані. Київ : КНЕУ, 2017. С. 432–435.

51. Міщенко С. Вдосконалення системи безготівкових роздрібних платежів. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Економіка* / відп. ред. В.Д. Базилевич. Київ : Київський ун-т, 2014. Вип. 5(158). С. 22–28

52. Нашкерська Г.В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 464 с.

53. Основи економічного аналізу і діагностика фінансово господарської діяльності підприємств : навч. посіб. для ВНЗ. О.І. Гадзевич. К. : Кондор, 2019. 108 с.

54. Пелехатий А.О. Грошовий обіг та грошові потоки сільськогосподарських підприємств. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. Випуск 6 (122), 2016. С.149. URL: <http://socrates.vsau.org/b04213/html/cards/getfile.php/18321.pdf> (дата звернення 29.11.2024).

55. Перловська Н. В. Обґрунтування критерію ефективності управління грошовими потоками підприємства / Н.В. Перловська: URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2011_2_2/167-170.pdf (дата звернення 20.11.2024).

56. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств : підручник / А. М. Поддєрьогін, М. Д. Білик. Л. Д. Буряк та ін. ; наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 6-те вид., перероб. і доп. К. : КНЕУ, 2019. 552 с.

57. Попович П.Я. Економічний аналіз суб'єктів господарювання : підручник. Тернопіль : Економічна думка, 2017. 454 с.

58. Портна І.С. Управління грошовими потоками. *Дніпровський державний аграрно-економічний університет*, 2021. URL: <https://dspace.dsau.dp.ua/bitstream/123456789/4096/1/%D0%9F%D0%BE%D1%80%D1%82%D0%BD%D0%B0%20%D0%86.%D0%A1..pdf> (дата звернення 29.11.2024).

59. Притика К.П. Управління грошовими потоками підприємства: обліково-аналітичне забезпечення. *Вінницький національний аграрний університет*, 2018. URL: <http://socrates.vsau.org/b04213/html/cards/getfile.php/18026.pdf> (дата звернення 20.11.2024).

60. Стельмашук А.М., Смоленюк П.С. Бухгалтерський облік : навч. посіб. К. : Центр навчальної літератури, 2017. 528 с

61. Талди Р.Б. Контролінг грошових потоків підприємства. К. : КНЕУ імені Вадима Гетьмана, 2023. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d3c05542-0601-4132-ae20-b1fca9cf52cf/content> (дата звернення 20.11.2024).

62. Тешева Л.В. Поняття грошового потоку підприємства. *Економіка і суспільство*. Випуск №10, 2017. С.670-673. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/10_ukr/114.pdf (дата звернення 29.11.2024).

63. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України : підручник. 4-те вид., допов. і переробл. К. А.С.К., 2017. 784 с.
64. Фінанси підприємств: підручник. Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. та доп. К. : КНЕУ, 2020. 460 с
65. Чік М.Ю. Підходи до управління грошовими потоками та їх облікова інтерпретація. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія "Економіка"*. Випуск 1 (45). Т.2., 2015. С.135. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/4267/1/ПІДХОДИ%20ДО%20УПРАВЛІННЯ%20ГРОШОВИМИ%20ПОТОКАМИ.pdf> (дата звернення 29.11.2024).
66. Щетинін А.І. Гроші та кредит : підручник: вид. 2-ге, перероб. та доп. Київ : Центр навчальної літератури, 2016. 432 с. 17
67. Юдіна С.В. Класифікація грошових потоків та їх вплив на фінансову стійкість підприємства. *Гроші, фінанси, кредит*. №48. 2020. С.258-259. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2020/48_2020_ukr/49.pdf (дата звернення 29.11.2024).

ДОДАТКИ

Додаток А

Фінансова звітність малого підприємства

ТОВ «Південенергомонтаж»

Назва рядка	Код рядка	2021, тис. грн	2022, тис. грн	2023, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	1.60	1.60	1.40
первісна вартість	1001	2.00	2.00	2.00
накопичена амортизація	1002	0.40	0.40	0.60
Незавершені капітальні інвестиції	1005	68.30	0.00	
Основні засоби:	1010	370.20	350.20	300.20
первісна вартість	1011	724.90	709.60	709.60
знос	1012	354.70	359.40	409.40
Довгострокові біологічні активи	1020		0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції	1030		0.00	
Інші необоротні активи	1090		0.00	
Усього за розділом I	1095	440.10	351.80	301.60
II. Оборотні активи Запаси:	1100	145.80	140.40	140.60
у тому числі готова продукція	1103		0.00	
Поточні біологічні активи	1110		0.00	
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1125	213.60	100.70	367.70
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135		4.20	
у тому числі з податку на прибуток	1136		0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	71.50	0.00	20.70
Поточні фінансові інвестиції	1160		0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	62.70	14.90	102.60
Витрати майбутніх періодів	1170		0.00	
Інші оборотні активи	1190	23.70	26.00	2.90
Усього за розділом II	1195	517.30	286.20	634.50
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		0.00	
Баланс	1300	957.40	638.00	936.10
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	10.00	10.00	10.00
Додатковий капітал	1410		0.00	
Резервний капітал	1415		0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-1 539.10	-2 138.80	-2 429.60
Неоплачений капітал	1425		0.00	
Усього за розділом I	1495	-1 529.10	-2 128.80	-2 419.60
II. Довгострокові зобов'язання, цільове	1595		0.00	

фінансування та забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600		0.00	
III. Поточні зобов'язання Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		0.00	
товари, роботи, послуги	1615	1 193.80	1 396.60	2 077.70
розрахунками з бюджетом	1620	10.00	12.00	1.50
у тому числі з податку на прибуток	1621		0.00	
розрахунками зі страхування	1625		2.30	1.40
розрахунками з оплати праці	1630		53.70	
Доходи майбутніх періодів	1665		0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	1 282.70	1 302.20	1 275.10
Усього за розділом III	1695	2 486.50	2 766.80	3 355.70
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		0.00	
Баланс	1900	957.40	638.00	936.10

Звіт про фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	2021, тис. грн	2022, тис. грн	2023, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 561.50	419.40	1 160.60
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	767.20	283.80	644.00
Інші операційні доходи	2120	20.50	15.30	
Інші операційні витрати	2180	1 662.20	750.60	807.40
Інші доходи	2240		0.00	
Інші витрати	2270		0.00	
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	1 582.00	434.70	1 160.60
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	2 429.40	1 034.40	1 451.40
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	-847.40	-599.70	-290.80
Податок на прибуток	2300		0.00	
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	-847.40	-599.70	-290.80

Додаток Б

Сформовано 28.11.2024 о 13:38
з використанням системи дистанційного обслуговування

АТ "Райффайзен Банк"
код банку 380805

Назва клієнта:	ТОВ "ПІВДЕНЕНЕРГОМОНТАЖ"	Код за ЄДРПОУ/ІПН:	41852568
Виписка за рахунком:	UA58 3808 0500 0000 0026 0026 6057 6	Валюта рахунку:	UAH
Період:	з 16.10.2024 по 16.10.2024	Дата попередньої операції:	15.10.2024

Вхідний залишок: 77 302,60

Номер документа	Дата операції	Реквізити кореспондента		Призначення платежу	Витрати (дебет)	Надходження (кредит)
		Номер рахунку	ЄДРПОУ/ІПН Найменування			
96	16.10.2024 15:15	UA96 3204 7800 0002 6005 9244 4359 1	41782721 ТОВ "ЮНІКОРН М"	За оренду офіса згідно договору оренди №01-1019-2019 від 01.10.2019р. Без ПДВ.	20 723,40	

Обороти за період з 16.10.2024 по 16.10.2024	20 723,40
Вихідний залишок: 56 579,20	

Директор департаменту
операційного сервісу
АТ "Райффайзен Банк"

Рисунок – Б.1. Формування виписки банку в програмному забезпеченні ведення бухгалтерського обліку ТОВ «Південенергомонтаж»

Додаток В

Сформовано 28.11.2024 о 13:27
з використанням системи дистанційного обслуговування

ПЛАТІЖНА ІНСТРУКЦІЯ
(безготівковий переказ в національній валюті)

Номер документа:	107
Дата складання:	14/11/2024
Сума:	4 650,00
Сума словами:	Чотири тисячі шістсот п'ятдесят гривень 0 копійок
Платник	
Платник:	ТОВ "ПІВДЕНЕНЕРГОМОНТАЖ"
Код платника:	41852568
Рахунок платника:	UA31 3003 3500 0000 0026 0026 6057 6
Надавач платіжних послуг платника:	АТ "Райффайзен Банк"
Отримувач	
Отримувач:	ТОВ "ТВОЯ КАСА"
Код отримувача:	43809048
Рахунок отримувача:	UA61 3005 2800 0002 6004 4550 8690 1
Надавач платіжних послуг отримувача:	АТ "ОТП БАНК"
Призначення платежу:	За постачання пакетів оновлень "М.Е.Дос" згідно рахунка № МЕД-41852568 від 14.11.2024р. без ПДВ.
Дата прийняття до виконання:	14/11/2024
Дата виконання:	14/11/2024

М.П. Підписи платника Директор _____ Федотов Анатолій Петрович	Підписи надавача платіжних послуг
--	--

Рисунок – В.1. Формування платіжної інструкції в програмному забезпеченні ведення бухгалтерського обліку ТОВ «Південенергомонтаж»

Додаток Д

Оновити | Налаштувати

Сформований 30.11.24 в 18:33:10

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ПІВДЕНЕНЕРГОМОНТАЖ»

Аналіз рахунка: 311
за Жовтень 2024 р.

Рахунок	З кред. рахунок	У дебет рахунок	З кред. рахунок	У дебет рахунок
	У валюті	У валюті	У валюті	У валюті
Сальдо на початок періоду	18 256.78			
36	455 000.00			
63		97 667.47		
64		42 912.20		
65		17 532.67		
66		94 237.80		
68		163 000.00		
92		1 146.37		
Оборот за період	455 000.00	416 496.51		
Сальдо на кінець періоду	56 760.27			

Оборотно-сальдова ведомость по счету: 311 | Банк (01.01.19-31.12.24) | Банковская выписка - 58-0000047 | Анализ счета | Анализ счета: 311 (Жовтень 2024 р.) *

NUM TA: 01.01.19 000000 | SAT: 4 квартал 2024 г. | TT:

Рисунок – Д.1. Формування «Аналіз рахунку 311» в програмному забезпеченні ведення бухгалтерського обліку ТОВ «Південенергомонтаж»

Міністерство освіти і науки України
Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана
Факультет обліку та податкового менеджменту

ОБЛІК, АНАЛІЗ, АУДИТ ТА ОПОДАТКУВАННЯ: сучасні концепції розвитку

Збірник матеріалів
VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти і молодих учених
11 травня 2023 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА

ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ПОДАТКОВОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ

ОБЛІК, АНАЛІЗ, АУДИТ ТА ОПОДАТКУВАННЯ: СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ

Збірник матеріалів

VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ І МОЛОДИХ УЧЕНИХ

11 травня 2023 року

КН
ЕУ
КИЇВ
2023

УДК 657(082)

О-17

Редакційна колегія:

Бондар М.І. – д.е.н., професор, декан факультету обліку та податкового менеджменту КНЕУ імені Вадима Гетьмана;

Коршикова Р.С. – к.е.н., доцент, в.о. завідувача кафедри бухгалтерського обліку та консалтингу КНЕУ імені Вадима Гетьмана;

Ловінська Л.Г. – д.е.н., професор, завідувач кафедри податкового менеджменту та фінансового моніторингу КНЕУ імені Вадима Гетьмана;

Петрик О.А. – д.е.н., професор, завідувач кафедри аудиту КНЕУ імені Вадима Гетьмана;

Бугай Н.О. – секретар, к.е.н., доцент кафедри аудиту КНЕУ імені Вадима Гетьмана.

Рекомендовано до видання

Науково-експертною радою КНЕУ імені Вадима Гетьмана

Протокол № 5 від 22 червня 2023 року

Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку
О-17 [Електронний ресурс]: Зб. матеріалів VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених; 11 травня 2023 р. – К.: КНЕУ, 2023. – 291 с.
ISBN 978-966-926-373-5

У збірнику подано тези доповідей учасників VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених: «Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку» (11 травня 2023 року). У матеріалах викладено низку питань, присвячених визначенню та обґрунтуванню сучасних напрямів розвитку обліку, аналізу, аудиту й оподаткування в умовах реалізації концепції сталого розвитку.

За точність викладу матеріалу та достовірність фактів, прізвищ, цитат відповідальними є автори тез.

УДК 657(082)

*Розповсюджувати та тиражувати
без офіційного дозволу КНЕУ заборонено*

ISBN 978-966-926-373-5

© КНЕУ, 2023

Розділ 7. Стан і сучасні тенденції розвитку теорії та практики аудиту

<i>Басок А.М.</i>	Особливості внутрішнього аудиту звіту про управління.	176
<i>Берегова А.С.</i>	Внутрішній контроль розрахунків з постачальниками і підрядниками в умовах цифрової економіки.	178
<i>Білоус В.М.</i>	Методика аудиту власного капіталу сучасного підприємства.	180
<i>Босак І.Л.</i>	Поточний стан та розвиток державного аудиту в Україні.	182
<i>Бубело А.О.</i>	Формування думки аудитора щодо дотримання безперервності діяльності клієнта.	184
<i>Вітер В.А.</i>	Роль і завдання аудиту основних засобів підприємства в умовах воєнного часу.	186
<i>Кирилюк Н.О.</i>	Особливості організації диджитал аудиту власного капіталу підприємства.	188
<i>Коба Т.О.</i>	Особливості використання в аудиті спеціалізованого програмного забезпечення CaseWare.	190
<i>Колодяжна Є.Ю.</i>	Якість аудиту в умовах воєнного стану.	192
<i>Крігер Ю.Ю.</i>	Етапи проведення аудиту ефективності діяльності сільськогосподарських підприємств.	194
<i>Кучеренко А.О.</i>	Стан і перспективи розвитку аудиту в Україні.	196
<i>Лагно Є.О.</i>	Сучасні тенденції розвитку аудиту оплати праці.	198
<i>Марку А.Г.</i>	Внутрішній аудит у воєнний час.	200
<i>Мельничук Н.А.</i>	Напрямки розвитку аудиту в Україні.	202
<i>Олійник А.В.</i>	Документальні підтвердження при аудиті пошкоджень та руйнувань основних засобів підприємств унаслідок бойових дій.	204
<i>Омеляненко К.В.</i>	Сучасний стан і тенденції розвитку аудиту готової продукції.	207
<i>Піскун К.М.</i>	Проблематика аудиту розрахунків з органами соціального страхування.	209
<i>Рак Є.Г.</i>	Корпоративне управління та роль аудитора у забезпеченні економічної безпеки підприємства.	211
<i>Рябокін О.В.</i>	Особливості аудиту цифрового маркетингу як сучасного інструменту в бізнесі.	213
<i>Тарасюк Д.І.</i>	Тенденції розвитку інформаційного забезпечення аудиту виробничих запасів підприємств.	215
<i>Темченко О.П.</i>	Визначення рівня суттєвості в аудиті.	217
<i>Чепело О.А.</i>	Застосування хмарних технологій у аудиті фінансової звітності: можливості та виклики.	219
<i>Шахун Я.О.</i>	Хмарні технології в аудиті: перспективи застосування в Україні.	222
<i>Штукін О.М.</i>	Роль управлінського обліку та внутрішнього аудиту доходів і витрат у забезпеченні ефективного функціонування закладів громадського харчування в Україні в умовах воєнного стану.	224

Розділ 8. Розвиток інформаційних систем обліку, аналізу та аудиту в контексті стратегії Україна-2030E

<i>Антоненко Л.І.</i>	Ризики впровадження цифрових технологій в облік та контролі.	227
<i>Бирук Д.А.</i>	Штучний інтелект в бухгалтерському обліку.	229
<i>Бойко О.В.</i>	Використання блокчейн технологій в обліку запасів.	231
<i>Бондаренко М.В.</i>	Особливості інформаційних технологій, застосовуваних для автоматизації обліку поточної дебіторської заборгованості.	233
<i>Буберенко А.Ю., Чевільча Р.Р.</i>	Рівні, переваги та ризики цифровізації економіки.	235
<i>Воловик Д.М.</i>	Основні переваги та недоліки використання комп'ютерних технологій в обліку розрахунків за виплатами працівникам.	237

3. *Відновлення за допомогою форків*: форк – це гілка ланцюжка блокчейну, яка відділяється від основного ланцюжка і створюється в разі несумісності між учасниками мережі щодо деяких правил блокчейну. У випадку втрати даних у ланцюжку, можна створити форк, щоб відновити дані, які були втрачені.

У результаті можемо дійти висновку, що технологія блокчейну може значно покращити процеси обліку, аналізу та зберігання даних, що спростить роботу працівників під час післявоєнного відновлення країни та унеможливить появу помилок людського фактору, шахрайства та хакерства з метою викрадення стратегічно важливих даних для підприємства.

Список використаних джерел

1. Dresher, Daniel. *Blockchain Basics: A Non-Technical Introduction in 25 Steps* – (2018) / – URL: https://www.scribd.com/book/567559027/Blockchain-Basics-A-Non-Technical-Introduction-in-25-Steps?utm_medium=cpc&utm_source=google_search&utm_campaign=3Q_Google_DSA_NB_RoW&utm_term=&utm_device=c&gclid=CjwKCAjwpayjBhAnEiWAT7ena6SdfUE3r2seR0wPaukknbO4T9dEzlpF2tb2ljxRakHlQHPQYAnMxoCdUgQAvD_BwE
2. Pilkington, Marc. *Blockchain Technology: Principles and Applications/ Research Handbook on Digital Transformations*, edited by F. Xavier Ollerros and Majlinda Zhegu. Edward Elgar, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2662660>
3. *Blockchain: Ultimate guide to understanding blockchain, bitcoin, cryptocurrencies, smart contracts and the future of money. (Ultimate Cryptocurrency)*. URL^ <https://www.amazon.com/Blockchain-understanding-blockchain-cryptocurrencies-contracts/dp/1547090685>

УДК 657.6.

Бондаренко М.В.,

*студент ф-ту ОПМ, 5 курсу, спец. 071 «Облік і оподаткування»,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана,
Науковий керівник – Токарева Т.О. – к.е.н.,
доцент кафедри аудиту*

ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ, ЗАСТОСОВУВАНИХ ДЛЯ АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБЛІКУ ПОТОЧНОЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

Організація єдиної інформаційної бази даних бухгалтерського обліку є ключовим напрямком оптимізації дебіторської заборгованості. Участь в єдиному інформаційному просторі здійснюється за рахунок усіх фізичних, юридичних осіб, підприємств, установ та організацій. Інформаційну базу рекомендовано інтегрувати в систему Єдиного національного реєстру декларацій. Підприємства вже вводять значну частину облікової інформації щодо платежів контрагентів у електронному вигляді. Розроблені ефективні механізми збору, подання, перевірки та накопичення облікових даних щодо нарахування відповідних сум ПДВ. Однак така інформація є лише частково контекстною і не повністю використовується системами управління

підприємством. Щоб оптимізувати бухгалтерський облік та управління дебіторською заборгованістю, можливо доповнити існуючу облікову інформацію детальними даними про дебіторську та кредиторську заборгованість. Важливо вносити в електронну систему дані про всі договірні відносини та пов'язані з ними розрахунки.

Інформаційні взаємодії з базами даних повинні бути інтегровані в програмне забезпечення автоматизації бухгалтерського обліку підприємства. Програмні продукти дозволяють бухгалтерам отримувати інформацію про контрагентів, наявність договірних відносин, стан дебіторської заборгованості та порядок її погашення [1].

Всі сучасні програмні продукти організовують автоматичні розрахунки з дебіторами у зв'язку зі зміною договірних зобов'язань компанії. Це означає, що всі розрахунки, пов'язані зі створенням і виконанням договорів між контрагентами, фіксуються. Інформацію про наявність контракту необхідно вносити та перевіряти всім учасникам договірної процесу з метою верифікації умов і їхнього закріплення в електронному форматі [2].

Електронне декларування договірних умов дозволить здійснювати юридичну фіксацію термінів виникнення дебіторської заборгованості та її погашення. Унеможливаються майбутні фальсифікація та махінації сторонами договірних відносин. Фіксація параметрів контракту в електронній формі дозволить остаточно відмовитися від використання мокрої печатки в завіренні юридичних документів, що є звичайною практикою в країнах Європейського Союзу. Оскільки юридична згода з умовами договору буде відбуватися в програмному забезпеченні через використання персональних електронних ключів доступу, тому паперовий примірник контракту, частково, втрачає свою актуальність. Розраховується в системі бухгалтерського обліку підприємства на підставі заявлених умов договору, дати поставки товару (робіт, послуг), умов розрахунку суми рахунку та його погашення. Консолідована база даних надає інформацію про терміни виконання замовлень, яка використовується для контролю виробництва та реалізації готової продукції.

Тому, сучасне програмне забезпечення, наявне на вітчизняному ринку, може реалізовувати функції обліку претензій і формувати відповідні первинні документи, описи, оцінки, рахунки бухгалтерського обліку та відображення у фінансовій звітності. Інтеграція комунікаційних технологій і мережевих технологій є правильним напрямком для подальшого вдосконалення програмного забезпечення. Процес інтеграції забезпечує формування єдиного інформаційного середовища на мікро- та макрорівні, до якого мають доступ внутрішні та зовнішні користувачі облікової інформації [3].

В сучасні програмні продукти для автоматизації обліку доцільно інтегрувати функцію інформаційного обміну з єдиною базою даних контрагентів. Єдина база даних виступає в ролі інформаційного простору електронної взаємодії всіх учасників ринку фінансових операцій. Відбувається інформаційний обмін між постачальниками, покупцями, банківськими установами, юридичними та факторинговими організаціями, державними органами фіскальної служби та статистики. Забезпечуються своєчасні

комунікації з метою оптимізації розміру дебіторської заборгованості та недопущення прострочення термінів її погашення [4].

На основі інформаційного обміну з єдиною базою даних механізм обліку виконання договорів, розрахунків із контрагентами, руху грошових коштів і резерву сумнівних боргів буде відбуватися в рази швидше. Інформація, одержана з єдиної бази даних, є підставою для автоматизованого формування облікових проведення щодо виникнення та погашення дебіторської заборгованості. Зростає рівень контролю та управління за розрахунковими операціями в умовах актуалізації електронної економіки України.

Список використаних джерел

1. Кемарська Л.Г. Інформаційні системи і технології в обліку і аудиті Дніпровський державний технічний університет. 2022. URL: https://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/7/36/7-36-z_kl38.pdf (дата звернення 02.05.2023)
2. Шитуніна О. В. Проблеми обліку фінансових активів у середовищі інформаційної системи Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2015. Вип. 2 (112). С.91–95.
3. Перспективи розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в умовах інноваційних інформаційних технологій : монографія / Є. А. Карпенко, О. В. Карпенко, А. І. Мілька [та ін.]. Полтава : ПУЕТ, 2021. 410 с. URL: <http://www.buhoblic.puet.edu.ua/files/monob-21.pdf> (дата звернення 01.05.2023)
4. Кручак Людмила, Муравський Володимир Автоматизація обліку дебіторської заборгованості на основі інтегрованої бази даних контрагентів Тернопільський економічний університет. 2017. URL: <http://visnykj.wnu.edu.ua/index.php/visnykj/article/view/736/747> (дата звернення 30.04 2023)

УДК 338.22

Буберенко А.Ю.,
студентка економічного факультету, 2 курсу, спец. 071 «Облік і оподаткування»,
Центральноукраїнський національний технічний університет,
Чевільча Р.Р.,
студент економічного факультету, 1 курсу магістратури,
спец. 071 «Облік і оподаткування»,
Центральноукраїнський національний технічний університет,
Науковий керівник – Лисенко А.М. – к.е.н.,
доцент кафедри аудиту, обліку та оподаткування

РІВНІ, ПЕРЕВАГИ ТА РИЗИКИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Розвиток України в умовах глобалізації характеризується переходом до інформаційного суспільства та економіки знань, посиленням процесів цифровізації.

У відповідності до Закону України № 2807-IX «Про національну програму інформатизації», «цифровізація – процес впровадження цифрових технологій у всі сфери суспільного життя» [1]. При використанні цифрових технологій